

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna m. vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Ulica 1/4. Telefon 360.
Telefon 44.
vračajo.
ložitni znamke
vor.

Našim čitateljem

Javljamo, da je z današnjim dnevom naš list prešel v lastništvo »Jugoslovanskega novinskega delniškega društva« v Zagrebu. Za danes se omejujemo na objavo programa »Slobodne Tribune« v Zagrebu, ki jo izdaja isto delniško društvo. Načel in idej izraženih v tem programu se bode vedno držal naš list kot neodvisno narodno glasilo ter ga izvajal pred vsem tudi z ozirom na naše slovenske razmere. Program »Slobodne Tribune«, s katerim smo se tudi do sedaj v glavnem strinjali, se glasi:

»V ogorčeni politični borbi med hrvatskim in srbskim ekskluzivizmom, v težki politični atmosferi, polni šovinistično-plemenskih navskrbi in sporov, nastopa »Slobodna Tribuna« odprto, jasno in smelo po srednji poti — edini poti iskrenega sporazuma med bratskimi plemeni našega jugoslovanskega naroda.

Od svojega začetka vstopila je »Slobodna Tribuna« v borbo med dvema političnima ekstremoma, v kateri borbi se nahaja tudi danes. Plemenske ekskluzivizme, proti katerim se ona upira, skuša »Slobodna Tribuna« pobiti v njihovi genezi s tem, da verno slika pravo ozadje in neposredne vzroke, ki so doveli do današnje narodne, moralne, socialne in gospodarske krize v življenju našega naroda in države, ter da išče in izdeluje podlago za izhod iz te krize.

»Slobodna Tribuna« ni bila, ni in ne bo v službi nobene stranke, podpira pa vse akcije in vse grupe, ki so v stanu, da uredijo naše državno, društveno in gospodarsko življenje na teh temeljih:

Edinstvo naroda potom razvijanja jugoslovanske narodne zavesti in sprejetja jugoslovanskega imena za narod in državo.

Edinstvo in nerazdeljivost jugoslovanske države, brez hegemonij in brez separatizma, centralno vodjenje in reprezentiranje, a decentralistično organiziranje v malem številu avtonomnih pokrajin, s posebnimi krajevnimi narodnimi predstavništvi.

Reševanje odnosov in sporov med plemeni (posebno hrvatsko-srbskega odnosa) in raznimi kraji potom sporazuma in narodne samoodločbe v okviru edinstva in države. Dažljivo ujedinenje naših plemen kakor predpogoj ureditve današnje krize v narodnem in socialnem življenju našega naroda. Socialne predprave naj zamenja socialna pravičnost, razredno nepopustljivost socialno sodelovanje; reforme v pravnici socializacije naj preprečijo revolucije, delo in red anarhijo! Vzgoja in prosveta naj vposebijo široke narodne sloje za prevzetje vladanja in ustvarjanja novega društva in reda v društvu.

Sodelovanje in solidarnost zavednih in organiziranih kmeto-

valcev, mehaničnih delavcev in duševnih produktivnih delavcev naj zbliža mesta in vasi, delo in duh; odpravijo naj se stari in uvedejo novi elementi, mentalitete in metode v našo politično, socialno in gospodarsko življenje.

Onemogočevanje protekcijonizma, korupcije in policijskega nasilja v notranji politiki; imperijalizma, militarizma in napadnosti v zunanji politiki; depolitizacija upravne in gospodarske politike in uvažanje sposobnosti kakor edinega kriterija v upravi, a princip javnosti v diplomaciji.

V zunanji politiki stalno aktivno uveljavljanje, a resnično miru ljubje; grajanje bloka in zveze malih demokratskih podonavsko-balkanskih narodov s prislonom na severno Slovanstvo.

Na tem temelju je mogoča konsolidacija našega narodnega in državnega življenja, a »Slobodna Tribuna« kakor govornica svobodnih duhov bo sodila brez predrazsodkov, pisala brez žolca, odklanjala oseben, a držala stvaren govor.

Nadejamo, da odobravajo ta program ne le vsi naši dosedanjí čitatelji, temveč da najde isti odziva tudi v najširših krogih našega naroda.

Uredništvo in upravnništvo.

Naša akcija proti bolgar. četnikom.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Minister zunanjih poslov dr. Ninčić je imel v poslopiju narodne skupščine sejo z jugoslovanskim poslanikom v Sofiji Rakičem in pomočnikom ministra Nešićem, ki se je tikala odredb ki jih namerava jugoslovanska vlada podvzeti proti Bolgarski in proti četniški akciji v Južni Srbiji, ki jo podpira bolgarska vlada. Kakor se je moglo doznati, se minister zunanjih poslov dr. Ninčić in njegovi so-

trudniki popolnoma strinjajo glede nadaljnjega postopanja. Natančno je bilo določeno stališče, ki se predloži naši, kakor tudi zavezniškim vladam, predvsem Grški in Romunski. Toda preden bo odposlan odlok, ki se tiče te stvari, v Bukarešto in Atene, ter predno se predloži plenu ministrskega sveta bodo gg. dr. Ninčić, Rakič in Nešić izdelali končnoveljavni načrt cele akcije, kar se zgodi prej kot še danes.

PRIDODNE RAZPRAVE V NARODNI SKUPŠČINI.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Prvo točko dnevnega reda prihodnje seje narodne skupščine, ki se vrši v ponedeljek 3. julija, tvori poročilo odbora devetorice za proučevanje zakonskega načrta o izpremembah in dopolnitvi zakona o sodnem postopanju v civilnih pravnih. Takoj potem pride na vrsto razprava o državnem proračunu. V parlamentarnih krogih se govori, da se bo hkrati začela v plenarni seji narodne skupščine tudi debata o državnem posojilu v znesku sto milijonov dolarjev.

MINISTRKA SEJA O STANOVANJSKI KRIZI.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Danes ob 17. so zborovali zastopniki ministra za socialno politiko in minister ver dr. Krstelj, minister za šume in rube Živojin Ražajlovič ter minister za zgradbo Velja Vukičević. Konferenca se je bavila z nujnimi odredbami, ki jih bo treba v najkrajšem času izdati v oblaženje stanovanjske krize. Razgovori so se tikali konkretnih predlogov za zgradbo uradniških stanovanjskih hiš, ki se morajo sezidati čimprej.

ČEŠKI LEGIJONARJI V BEOGRADU.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Snoči so dospeli v Beograd češkoslovaški legijonarji. Legijonarji so najprej posetili parlament, kjer so jih poslanci priščno sprejeli in pozdravili. Ker je kralj odsoten, so posetili maršala dvora in se tamkaj vpisali v knjigo posetnikov. Jutri, v nedeljo posetijo legijonarji goro Avalo pri Beogradu in položijo venec na grob neznanega vojaka.

SOVJETSKA VLADA RABI KREDITE PRIZNANJE POSTRANSKO.

Reval, 1. julija. (Izv.) Ruka sovjetske vlade je sklenila povabiti Poljsko in baltske države na konferenco, na kateri se bo razpravljalo o znižanju oboroževanja. Ruski komisar za zunanje zadeve Čičerin je poslal poljski, finski, estonski in latviški vladi noto, v kateri predlaga, naj se učinkovito stanje vojske zniža na polovico. Sovjetska vlada je izjavila, da je pripravljena stopiti v tem vprašanju v pogajanja tudi z drugimi oddaljenimi državami.

RUSIJA PREDLAGA RAZOROŽITVENO KONFERENCO.

London, 1. julija. (Izv.) »Times« objavlja razgovor svojega dopisnika v Rigi z ruskim delegatom Krasinom, v katerem le ta izjavlja, da bo sovjetska vlada dovolila inozemcem le provizije in trgovinske koncesije. Vendar se pripustijo ruske inozemske trgovske družbe, v kateri so inozemci zastopani z glavnico, ki ne presega 60%. Sovjetska vlada neobhodno potrebuje kreditov, dočim je takojšnje priznanje ruske vlade le postranskega pomena.

MEDNARODNA POGODBA O PLOVBI PO DONAVI.

Pariz, 30. junija. (Izv.) Po daljši debati je senat sprejel zakonski načrt mednarodne pogodbe o plovi po Donavi. To pogodbo so sklenile Belgija, Francija, Jugoslavija, Češkoslovaška, Nemčija, Madžarska, Romunija, Grčija in Avstrija.

Visoke intrige.

Nekateri beograjski in zagrebški listi so priobčili te dni vsebino dveh pisem princa Djordja. Eno teh pisem je princ Djordje poslal iz Pariza ministru predsedniku Pašiču, drugo pa vojnomu ministru generalu Vasiću.

Znano je, da so vladni časopisi v zadnjem času poročali o živčni bolezni princa Djordja, namigavali na neurejeno njegovo življenje in dolge ter vedeli celo povedati, da ga je francoska vlada internirala. Iz Pariza se seveda prišel takoj dementi dotičnih naših vladnih poročil in princ je bil takrat, ko so organi gg. Pašiča in Pribičevića trosili v svet te vesti, ne v Parizu, ampak v Wiesbadnu.

Zadeva je torej zelo skrivnostna. To skrivnost nam pa odkriva v nekoliko princ Djordje sam s svojima omenjenima dopisoma.

G. Pašič je star Bizantince. Intrige in zahrbtnost, to so njegova glavna politična sredstva, ki jih uporablja brezobzirno v obrambo in ohranitev svoje politične moči. Iz bizantinske zgodovine poznamo vse polno takih primerov, vse polno prvih cesarskih svetovalcev, ki so netili spore v vladarskih hišah in pri tem izrabljali te spore v osebno korist. Okrog tistih ministrov so mogle živeti in se gibati samo plazeče se kreature in vohunske nature. Tako atmosfero — kakor vse kaže — hočeta ustvariti v naši državi tudi g. Pašič in zvesti njegov zaveznik Pribičević.

Spor v vladarski hiši, izigravanje rodnega brata proti rodnemu bratu: tudi tega sredstva se poslužuje danes naša centralna vlada.

Ne moremo še danes globlje posvetiti v ozadje atere kraljevega brata, toda iz tona in vsebine priobčenih pisem posnemamo, da v Jugoslaviji ni od najvišjega vrha pa do najširših ljudskih plasti nikogar več, ki bi se mu korupcijski vladni sistem že do dna duše ne gnjusil. Princ Djordje očita z nedolžnimi priimki g. Pašiču in njegovemu sinu umazanosti, kupčijske in vsakovrstne. Nikjer v Evropi in po civiliziranem svetu ne bi mogel sedeti ministrski predsednik po takih očitkih niti dne več brez pojasnila na vladnem stolu. Ministrski predsednik, ki mu kraljevi princ mesto sklepne formule za spoštovanje v pismu izraža svoj globoki prezir, pa se pri nas ne oglasi in ne pojasnjuje ničesar.

Kdor je danes pri vladnih jaslih, sme na dnevni red mimo vsega. Princ Djordje pravi, da se ne čudi, če bežijo cele vasi v gore in se oprijemajo hajdukovanja pod tem režimom. Monarhistična državočnost drži pri gg. Pašiču in Pribičeviću kot se vidi — samo takrat, ko gre ples po njunem piskanju. Zato pa dela vlada vse mogoče neprijetnosti tistemu članu vladarske hiše, ki ji ne hodi v račun po njeni volji.

Bogme, kjer kraljevi princ odlaga čast rezervnega oficirja in si mora iskati če pride v Beograd, prenočišča pri dobrih prijateljih, a če živi v tujini, lazi za njim vse polno plačanih špijonov, tam je malo težko govoriti o državočnosti.

Danes smo že tako daleč, da imamo vso »državočnost« zastopano po maloštevilnih špekulantih, prevraten element je pa — vse jugoslovansko ljudstvo.

Čas je, da ta »državočnost«, ki nam jemlje povsod po svetu ugled, že enkrat doigra.

Aranžma o južni železnici.

Benetke, 1. jul. (Izv.) Konferenca južne železnice je v svoji včerajšnji plenarni seji nadaljevala posvetovanja o načrtu dogovora o aranžmanu južne železnice. Posebna komisija za razdelitev gradiva je svoja dela dokončala in predložila svoje poročilo. Posebna komisija za dogovor glede svobodnega tranzita je že predložila načrt sporazuma, katerega posamezni členi obravnavajo

Borzna poročila.

Curli, 1. julija. (Izv.) Berlin 1.33, New York 526.75, London 23.27, Pariz 44.25, Milan 24.70, Praga 10.10, Budimpešta 0.51, Zagreb 1.67, Bukarešta 3.425, Varšava 0.11375, Dunaj 0.0275, avstrijske krone 0.02875.

Berlin, 1. julija. (Izv.) Dunaj 2.155, Budimpešta 36.85, Milan 1897.60, Praga 764, Pariz 3395.75, London 1767.75, New York 401.49, Curli 7740.30.

Praga, 1. julija. (Izv.) Danes borza ni poslovala.

Zagreb, 1. julija. (Izv.) Borza je bila danes zatvorena.

Sovietske nakane proti Jugoslaviji.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Z Dunaja so došle vesti, da je tamošnji delegat ruske sovjetske vlade Komisarjev imel sestanek z znanim črnogorskim rovarjem Petrom Plamencom. Pri tej priliki je Komisarjev izročil Plamencu 5000 dolarjev, da nadaljuje propagando zoper našo državo. Obenem je Komisarjev izjavil Plamencu nastopno: Ako bodo zahtev sovjetske Rusije na haaški gospodarski konferenci zavrnjene, na-

pade sovjetska Rusija v najkrajšem času Romunijo in Poljsko. Neposredno nato bo sledil prevrat na Bolgarskem, ki dovede do proglašanja sovjetske republike v tej državi. Ta prevrat bo, kakor je samo po sebi umevno, izzval tudi revolucijo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Končno je Komisarjev izjavil, da bo še danes imel razgovor z nekaterimi odposlanci Stjepana Radića.

Clani narodne skupščine na zagreb. veleselju.

Zagreb, 1. julija. (Izv.) Davi ob 9.25 so dospeli v Zagreb člani narodne skupščine, da posetijo zagrebški veleselje. Dopotovalo je v skupnem 80 poslancev. Pridružilo se jim je 10 novinarjev in 10 skupščinskih uradnikov. Od poslancev jih je 16 članov radikalne, 40 demokratske in 5 zemljoradniške stranke, eden je republikanec, a drugi so pristaši ostalih strank. Od ministrov so došli finančni minister dr. Kumanudi ter ministri trgovine in industrije Omerović. V imenu zagrebškega veleselja jih je pozdravil predsednik sejma Radković, kateremu se je zahvalil predsednik narodne skupščine dr. Ribar. Poslanci in ostali beograjski gostje so si nato ogledali posamezne oddelke in se okoli poldne zbrali v paviljonu Zagrebačke pivane, kjer so jim priridili zakusko. Popoldne bodo gostje nadaljevali svoje razgledovanje raznih kulturnih zavodov, n. pr. muzeja, Strossmayerjeve galerije i.

t. d. Zvečer bo svečana predstava v gledališču. Kakor se doznava, odpotujejo v nedeljo dopoldne nekateri poslanci v Ogulin, kjer bodo prisostvovali odkritju spominske plošče Gigi Joviću. Ostali poslanci in ministri si popoldne ogledajo okolico Zagreba. Na povratku se jim priredi v Maksimiru zakuska in svečana večerja. S tem je program sprejema izčrpan in gostje se v nedeljo zvečer vrnejo v Beograd.

GOSPODARSKA KONFERENCA MINISTRA KUMANUDIJA V ZAGREBU.

Zagreb, 1. julija. (Izv.) Na iniciativo trgovskih organizacij priredi finančni minister dr. Kumanudi jutri ob 10. konferenco za tukajšnje trgovske kroge, ki se bo bavila z aktualnimi gospodarskimi vprašanji. Konferenca bo z ozirom na program bivanja narodnih poslancev v Zagrebu kratka. Vršila se bo v veliki dvorani trgovinske in obrtniške zbornice.

Kandidati za mesto notranj. ministra.

Beograd, 1. julija. (Izv.) Izpraznjeno mesto ministra za notranje zadeve se zasede takoj, čim se poslanci povrnejo iz Zagreba. Kakor se doznava iz parlamentarnih krogov, ne namerava dosedanjí minister dr. Voja Marinković umakniti

svoje ostavke. Ni še gotovo, kdo bo njegov naslednik. V političnih krogih krožijo razne kombinacije. Kot najresnejša kandidata za notranjega ministra se imenujeta demokratska poslanca dr. Dragutin Pečić in Kosta Timotijević.

NADALJNI MILIJARDNI PRIMANKLJAJ ITAL. PRORAČUNA.

Rim, 1. jul. (Izv.) Poročilo zborničnega odseka o proračunu za pošto in brzojav je ugotovil primanjkljaj v znesku ene in pol milijarde lir. Vzrok temu je preobilica uradov, kakor tudi zanemarjanje službenih dolžnosti.

OMEJENO POSLOVANJE DUNAJSKE BORZE.

Dunaj, 1. julija. (Izv.) Kakor poroča dunajska borza, bo ta mesec poslovala samo štiri dni na teden, in sicer v ponedeljek, torek, četrtek in petek.

ARETACIJE MONARHISTIČNIH REAKCIJONARCEV V NEMČIJI.

Berlin, 1. julija. (Izv.) Kakor poroča »Vorwärts« iz Osnabrücka, so bili aretirani zaradi udeležbe pri umoru poslanca Erzbergerja tvorničar Fraubrag, tvornički ravnatelj Meyer in tajnik nemške nacionalistične stranke Landwehr.

Milan, 1. julija. (Izv.) Železniški konstruktorji so z delodajalci sklenili delni dogovor, glasom katerega se strinjajo z znižanjem za dve liri na dan. V ponedeljek se zopet začne delo. Iz Napolja in Livorna javljajo, da začno podjetja poslovati.

Socialna krivica.

Dne 30. junija t. l. je prejelo vodstvo uradov Mestne hranilnice ljubljanske od oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani odlok, s katerim se hranilničnemu uradništvu dozodajni službeni prejemki od 1. julija t. l. dalje za 20 do 100 odstotkov reducirajo. Ta odlok je izšel na direktno inicijativo in ukaz kralja, namestnika g. Ivana Hribarja.

Preko tega docela neutemeljenega in protizakonitega ukrepa visokega državnega uradnika javnost ne sme priti neinformirana.

Uprava Mestne hranilnice ljubljanske je v seji dne 22. marca t. l. zvišala hranilničnemu uradništvu vsled rastoče dragine službene prejemke v obliki draginskih doklad. Pri tozadevni razpravi so delegacije vseh političnih strank soglasno ugovarile, da od odseka predloženi povšek ni pretiran in da more hranilnica ta povšek prenesti brez vsake zle posledice za svoj obstoj in razvoj. Tudi oddelek ministrstva za trgovino in industrijo se ni izpodtikal nad tem povškom, ko je z dopisom z dne 27. marca zahteval, da se sklep uprave Mestne hranilnice ljubljanske predloži v pritrditev občinskemu svetu ljubljanskemu kot javni stvarni obliki. Občinski svet ljubljanski je v seji dne 30. marca z glasovi vseh občinskih svetnikov, torej spet s soglasjem vseh političnih strank in torej tudi s soglasjem ljubljanskega občinstva sklep uprave Mestne hranilnice potrdil. Proti sklepu občinskega sveta ni bilo nikake pritožbe in tako je postal ta sklep uprave Mestne hranilnice pravomočen in veljaven.

Edini, ki se je ves čas na povškanjem službenih prejemkov hranilničnemu uradništvu izpodtikal, je bil g. Ivan Hribar, kralj. namestnik, s svojimi ožjimi prijatelji kot solastniki raznih bank. Ti niso mogli preboleti sklepa hranilnične uprave, da je ta zvišala obrestno mero v bankah naloženemu hranilničnemu denarju.

Najprej je pozval k sebi ljubljanskega župana g. dr. Periča, ga okregal in zahteval, da že pravomnočni sklep občinskega sveta razveljavi. Ker se je g. dr. Perič temu protivil, sklicujoč se na upravičenost in potrebo zvišanja plač hranilničnim uslužbencem, je g. kralj. namestnik razpustil občinski svet in upravo Mestne hranilnice ter prevzel na obeh mestih odločitev sam. S tem pa je kršil pravila in zakon.

Mestna hranilnica ljubljanska je avtonomen zavod. Ona ima svojo upravo in svoje uradništvo, katero plačuje iz lastnih dohodkov, ne da bi bili pri tem prizadeti davkoplačevalci, kakor je to primer pri mestnih občinskih uslužbencih. Mestna hranilnica ljubljanska je nadalje najmočnejši zavod svoje vrste v vsej Jugoslaviji, ki ima danes nad 300 milijonov kron vloženega denarja. Njen delokrog je že davno prekoračil meje mestne občine ljubljanske in se razteza danes po vsem Kranjskem in Slov. Štajerskem, ima zveze z ostalimi deli Jugoslavije, kakor tudi med našimi rojaki v nemških in ameriških rudnikih. Mestna hranilnica ljubljanska torej ni več zadeva le mestne občine ljubljanske, marveč je skupna zadeva vsega slovenskega dela naše države.

Uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske je bilo pred vojno izmed uradništva domačih t. j. slovenskih denarnih zavodov najbolj plačano, med tem ko je moralo med vojno vsled vojaškega absolutizma, ki se je za časa vojne uveljavil tudi v tem zavodu, mnogo trpeti in je vsled za življenje neprimernih službenih prejemkov hudo obubožalo in se zadolžilo. Iz tega bednega stanja ga je ho-

tefa dvigniti bivša hranilnična uprava, ko mu je zvišala drag. doklade.

S tem povškom pa še uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske ni bilo postavljeno na ono vrstno mesto, ki ga je zavzemalo med uradništvom denarnih zavodov pred vojno in je še vedno zaostajalo, po svojih službenih letih računši, daleč za prejemki uradništva bank in nekaterih posojilnic.

Iz točnih poročil, ki jih je dobil g. kralj. namestnik od svojih uradnih zaupnikov o poslovnem razvoju Mestne hranilnice ljubljanske, se je mogel prepričati, da bode Mestna hranilnica vključb zvišanim dokladom uradništva zaključila to poslovno leto s tako povojnim uspehom, kakor še ni nobenega ves čas svojega obstoja, — dokaz, da vzdrževanje svojega uradništva življenskim potrebam primerno zavoda ne ovira, da bi ne mogel vršiti dolžnosti, ki mu jih nalagata javstvena in nadzorovalna oblast. G. kralj. namestnik torej ni imel niti najmanjšega stvarnega in utemeljenega razloga, da je vplival na reduciranje plač, 10, 20 in 35 let pošteno, zvesto in poštenovalno zavodu in občinstvu služničim uradnikom, najmanj pa v tem času, ko draginja vsak dan z visokimi skoki narašča. Ta samostojni, brezobzirni in protizakoniti ukrep kralj. namestnika je za hranilnično uradništvo nezaslužena žalitev in ponižanje. Cin, katerega je g. kralj. namestnik s tem svojim ukrepom napravil uradništvu Mestne hranilnice ljubljanske zagrešil, je nemoralen in vse obsojbe vreden in se ne da spraviti v sklad z dostojanstvom moža, ki bi naj bil predstavnik in izvršitelj volje in želja kralja.

Ko je uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske za namero kralj. namestnika zaznalo, je dne 26. junija zaprosilo za advicenco svoje deputacije, ki bi naj g. kralj. namestniku obrazložila ves položaj uradništva. G. kralj. namestnik pa je deputacijo uradništva odklonil, kakor se tudi ni oziral na odločen ugovor hranilnične sossve, da bi se plače reducirale.

Dovolili bi se ga vprašati: Jeli ekselencia izdal istodobno tudi ukaz, da se od 1. julija t. l. dalje reducirajo službeni prejemki in izdatki za vzdrževanje dostojanstva kraljevega namestnika za Slovenijo, ki kaže, kakor trdijo v Beogradu, niso ravno skromni, ki pa gredo na račun države in dvakoplačevalcev? Bojimo se zelo, da skrbni in skromni g. kraljev. nam. na to reduciranje ni mislil.

Socialna krivica kraljevskega namestnika, zagrešena proti uradništvu avtonomnega zavoda Mestne hranilnice, je ponovni dokaz, kako se iz najvišjih mest deluje na nezadovoljnost, na razvoj in utrditev komunistične misli v naši državi, proti kateri se zopet od iste strani brusijo bajoneti; za slovensko javnost pa je to dokaz, da se socialna zla, ki nas tarejo, ne rode samo v — Beogradu. Ker kot dobri državljani ne moremo odobravati, da bi visoki državni uradniki v svoje namene izrabljali moč svojega dostojanstva, s tem pa potvarjali voljo in želje ter skrunili poštenje našega kralja, katerega vsi visoko čislamo in ljubimo, opozarjamo na to socialno krivico kraljevskega nam. kabinetno pisarno.

Obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani rabi 6000 m³ trdih, 2000 m³ mehkih in 25.000 snopčev vezanih drv za kurjavo. Snopči morajo imeti pol metra v premeru in nad 20 centimetrov visoki. Drva morajo biti popolnoma suha. Reflektante naj vpošljejo tozadevne oferte z navdobo cen za kubični meter obratnemu ravnanju oddelek III/4 v Ljubljani, najkasneje do 8. julija 1922.

Nezaslišano nasilje.

Trst, dne 26. junija.

Na Krnu so odkrili 26. t. m. Italijani spomenik padlim alpincem. Ob tej slavnosti, ki se je vršila vrhu te naše gore, se ni mnogo govorilo niti pisalo. Slavnost je potekla brez običajnega direndaja.

V petek, dne 23. t. m. pa so zagnali vsi tukašnji italijanski listi velik krik in vik — spomenik, komaj odkrit vrhu Krna je porušen, demoličan. Kako, s čim in kdo ga je vničil se ni moglo izvedeti. In začelo se je novo čuvanje proti Slovincem. Vsi listi so bili edini v tem, da so porušili spomenik Slovinci iz sovraštva do Italijanov. In ves žolč, kolikor ga premore zlobna italijanska narav, so izlivali na Slovence. Vse psovke, kolikor jih premore italijanski besedni zaklad, so vrgli v nas. Očrtali so nas kot divjo zver, divjake, hijene, ki stikajo po grobeh in ne priznajo niti mrličem itd., tiskali so, da nas bo treba iztrebiti, nam vničiti premoženje, nas potlačiti, da bomo pokornejši od sužnjev starega veka.

Fašisti so zagnali divji krik. Takoj so sklicali zborovanje in so nas obsodili. Brzjavili so v razna mesta in alarmirali svoje fašistovske napadalne čete. Mnogo teh čet je oddrhalo na avtomobilih na Tolmino in pričele so terorizirati naše ljudstvo. V Kobaridu je fašistovska drhal vničila spomenik slovenskega skladatelja Volariča. Ker je drhal žugala, da požge vse občine, ki se nahajajo med Krnom in Tolmino, je oblast odposlala tja vojaške oddelke. A fašisti so odnehali šele tedaj, ko so dobili od vlade zagotovilo, da bodo dali Slovinci zadoščenje.

In kakšno zadoščenje sa zahtevali fašisti?

Ne bom opisoval na dolgo njih sklep, ker se mi gabi, zato povem le v glavnem. Fašisti (centralni odbor v Trstu) so stavili te predloge. Slovinci morajo postaviti na Krnu nov spomenik padlim alpincem. Slovinci morajo privedi od prilike odkritja restavriranega spomenika slavje Na to slavje morajo priti vse uradne osebe, vsi javni nameščenci in občinski zastopki, ki se nahajajo ob Krnu. Ako se to ne zgodi, potem bodo vse te ljudi odvedli s silo na Krn in spotoma jih bodo vzpodbujali z batinami in brcami. Med slavnostjo bodo morali vsi ti ljudje klečati na kolennih pred spomenikom in prisilili jih bodo, da bodo oni prvi vzkliknili Italiji, italijanski vojski in prvi bodo morali intonirati nacionalne himne.

Tako so sklenili fašisti — in sklep je bil objavljen v njih glasilu »Il popolo di Trieste«.

Sklep pa je vseboval tudi grmado podlih podtikovanj, živinskih psov in divjaških groženj, ki so mogoče samo pri laškem narodu.

In tako se je teror, ki itak nikoli ne poneha, povečal. Fašisti so pričeli napadati Slovence na ulicah in jih terorizirati na vse mogoče načine.

Vojaštvo je pomnožilo stražo v tiskarni »Edinost« in na drugih mestih, ki so ob takih prilikah tarča. Proti uradništvu »Edinosti« so oddali fašisti čez noč nekaj strelav. Žrtvi ni bilo.

Ker je bilo verjetno, da pride do večjih nemirov in da obvarjeta deželo ognja in krvi, sta sklenili občina Kobariid in Drežnica, da obnovita porušen spomenik ter privedita odkritje, ki se ga udeležijo lokalne oblasti. Občina Drežnica se je obvezala, dati može, ki bodo zaposleni pri obnovitvi spomenika.

In tako smo pravi sužnji, izročeni na milost in nemilost fašistovski drhali, ki razpolaga z ognjem in bodalom.

Kdaj preneha to nezaslišano nasilje, kdaj zadihamo zopet enkrat s polnimi pljuči v prostosti? Bratje nam je hudo! Ne pozabite naših okovov, ognja in krvi!

Nov nameravan požig.

V nedeljo, dne 25. t. m. se je vršila na Kolonkovcu pri Sv. Mariji Magd. sp. ljudska veselica, ki jo je priredilo

pevsko društvo »Slava«. Prireditve so se udeležila tudi razna slovenska društva iz mesta in okolice. Prireditve je bila dobro obiskana in vršila se je prav mirno. Zvečer pa je udrlo v društvene prostore osem fašistov; polili so po dvorani benzin in jo zažgali. Prihiti so ljudje, odgnali so fašiste in preprečili požar. Škoda ni velika, ali ko bi ne opazili naši ljudje ognja, takoj, bi pogorel nov slovenski hram. — Divjaštva ni ne konca ne kraja in niti takrat ne morejo mirovati, kadar se nahaja sam prestolonaslednik v mestu. Morda so hoteli zakuriti kres njemu v čast!

Kdaj bomo rešeni brezposelnosti, glada, ognja in pretepanja?

Komedijanti brez konca in kraja.

Včeraj, 25. junija, so se vršile v Trstu telovadne tekme, ki so se udeležila razna italijanska telovadna in športna društva iz raznih mest Italije.

Slavnosti se je udeležil tudi italijanski prestolonaslednik.

Po prireditvi se je razpršila ta športna drhal po vsem mestu in počeli komedijantstva, ki so mogoča edino v italijanskem mestu. Razsajali so po mestu, prirejali so po raznih lokalnih mačje godbe, oddelki teh telovadcev so drveli, držeč se za roke, po ulicah, skozi restavracije, kavarne in razne trgovine. Obleženi so bili deloma v svojo društveno uniformo, deloma pa so se pošmili kakor ob karnevalu ter taki divjali okrog. Tuljenja, krika in žvižganja ni manjkalo. Podobne stvari vidimo vedno, kadar prihajajo v Trst gostje iz ostalih italijanskih mest. Pristne tržačane je sram, oblasti in prestolonaslednika pa menda nič.

Srbohrvaščina v naših šolah.

Več rano moraju se Slovinci upoznati sa srpsko-hrvatskim jezikom, ali neka ga zaboga ne uče kao neki tudi jezik, osobito ne kao latinski ili grčki. — Prof. M. Murko, Nova Evropa, 11. junija 1922.

Naše naziranje o takozvanem narodnem uedinjenju se je tekom štiriletnega državnega uedinjenja temeljito spremenilo. Frazo o narodni enotnosti vseh Jugoslovanov držijo le še ljudje, ki ne poznajo socialnih zakonov človeškega razvoja in pa oni temni elementi, ostanki avstrijske uprave, ki se gnetejo okrog vladnih jasl. Slovinci, Srbi in Hrvati smo se politično uedinili in je bila misel, da se medsebojno spoznavamo, gotovo zdrava, a ne samo s stališča kulturnega idealizma kakor recimo glede Čehov, Rusov in drugih Slovanov, ampak iz prav praktičnih, življenskih ozirav, ker smo si ustvarili skupno državo.

Slovinci smo bili že od nekdaj vajeni, da smo se poleg materinščine učili tudi vedno tujega jezika, nemščine ali italijanščine. To pot smo ubrali tudi pri srbohrvaščini. Cesar se prof. Murko boji, se dejansko vrši na vsi črti. Naš narod čuti v celoti, da je za njega srbohrvaščina tuj jezik, ki je stopil mesto nemščine in italijanščine, katerega se pa pač mora po starih tradicijah učiti. Mesto, da bi bili pokazali samo na razlike med slovenskim in srbohrvaškim jezikom ter neprisiljeno uvaljali mladino v čitanje srbohrvaških knjig in časopisja, kakor so prakticirali nekateri šolniki že v avstrijski eri, so servilni narodu — tuj jezik, katerega se mora učiti z enakim trudom kakor prej nemškega. Da so pritirali nevedni in hlapčevsko uslužni ljudje stvar do viška, so nastavili celo po ljudskih šolah srbske učitelje, da ima narod popolno zavest — učiti se moram tujega jezika. Človek se mora naravnost čuditi, da more metodična nerodnost doseči take meje. Kaj se lahko zagreši na tem polju, je treba pogledati le znano srbo-hrvatsko čitanko za ljudske šole, ki so jo napisali trije ljubljanski pro-

fesorji s klasičnim uvodom o srbohrvaškem naglasu.

Najlepše pri vsem pa je, da je hotel doseči šolska uprava čisto nekaj drugega, kar dejansko dosega. Sloveščina naj bi bila v nekaj desetletjih izginila, naš narod pa utonil v vlesrbskem morju. Tako so mislili v tem smislu orient. dem. toda njihova metoda pobija njihovo lasno idejo, njihovega lastnega otroka. Nobena šola še ni ustvarila narodu jezika in če recimo štejejo danes po naredbi viš. šol. sveta šolski otroci »dvajset in pet«, bo slovenski narod vedno štel »petindvajset«. Ako bi bilo drugače, bi imeli narodi že davno svoj svetovni jezik, ker bi bilo treba uvesti v šole kak esperanto ali pa valopuk. Jezik ni samo mrtva etiketa za človeško misel, ampak je plod dolgoletnega kulturnega razvoja, ustvarja ga narod sam v svojem živem medsebojnem obnavljanju, poraja ga predvsem v svoji družini, na svojem domu. Zato je pa prazna utopija, če kdo sanja, da bo zamoril slovenski jezik, dokler diha zadnja slovenska mati, dokler čuva najdražji simbol naše narodne individualnosti — pol milijona zaslužjenih Slovencev. Iz vsega tega pa jasno sledi, da so zašli demokrati, kakor povsod drugod, tudi na šolskem polju na napačna, protinaravna pota.

Ali se naj uči mladina srbo-hrvaščine? Brez dvoma, v kolikor je potrebno za medsebojno kulturno zblizevanje in spoznavanje, toliko naj spoznavajo naš jezik pa tudi bratje Srbi in Hrvati, toda vedno brez usiljevanja, z ljubeznijo in predvsem pri pouku materinščine. V vsakem slučaju pa mora odpasti sistematično poučevanje srbo-hrvaščine kot predmeta v ljudski šoli, ker dela takšen pouk le še večjo razliko med obema narodoma ter ustvarja med širokimi ljudskimi plastmi zavest, da je to tujčev jezik. O vsem tem naj vsi naši krogi razmišljajo z vso resnostjo, ker neovrgljivo dejstvo je, da dosežanja metoda poučevanja srbo-hrvatskega jezika ni niti za piko zblizala Slovencev in Srbo-Hrvatov, ampak učinkuje ravno v nasprotno smer ter vzbuja zavest supremacije enega naroda nad drugim. Vemo, da so naši vladni krogi, zlasti takozvani demokrati, zvesti varuhi avstrijantstva, to je nasilje vseh avstrijskih tradicij in da kot taki sanjajo o enotnem državnem jeziku, vendar smo čutili potrebo, da opozorimo na popolnoma zgrešeni pouk srbohrvaščine.

Konerenca o južni železnici.

Benetke, 29. jun. (Izv.) Konferenca o južni železnici je prekinila seje za kratek čas. Pri zadnji razpravi o italijanskem predlogu se je bavila konferenca z vprašanjem, kako naj se služba na posameznih progah uredi, da se zagotovi redni promet. Odslek zastopnikov posameznih držav bo izdelal poseben dogovor glede svobode železniških zvez in tranzitnega prometa. Ta odslek bo s posebno skrbnostjo proučil italijanski načrt in bo čimprej predložil natančne predloge.

Razpust monarhistične vojaške organizacije v Nemčiji.

Berlin, 30. junija. (Izv.) Kakor poroča uradni pruski tiskovni urad, je minister za notranje stvari danes izdal sledeči razglas: Na podlagi §§ 1 in 2 naredbе o zaščiti republike z dne 28. junija 1922 sem danes razpustil zvezo narodno mislečih vojakov z vsemi deželnimi zvezami in okrajnimi in krajevnimi skupinami.

Lieninovo stanje zopet poslabšalo.

London, 29. junija. (Izv.) Reuterjev urad poroča iz Revala: Po najnovejših vesteh, dospelih iz Moskve, se je zdravstveno stanje Lieninovo zadnje dni zelo poslabšalo. Govori le s težavo in spomin ga tako zapušča, da ne spozna več niti osebe iz njegove najožje okolice.

»In potem korakajo sami od sebe?«

»I seveda, očka! Če bi tega ne umeli, jih sploh ne bi marali!«

Nisem mu pokazal nikakega nepristojnega začudenja; pač pa sem se odlejel navadil, da se katerikrat iznenada pojavim v otroški sobi, kadar se Gip igra s svojimi vojniki. A do današnjega dne jih še nisem zalotil pri nikaki paradi, ki bi bila le količjak podobna čarovniji...

In tako mi je res težko kaj reči... Vsa stvar pa ima tudi še finančno plat. Moja usodepolna navada je, da plačujem svoje dolgove. Boge, kolikokrat sem hodil po Regent Street, navzgor in navzdol, ter iskal prodajalne. In zdaj se nagibljem k mnenju, da je poštenju v tej reči zadoščeno in da smem — ker sta Gipovo ime in naslov znana tistim ljudem — z mirnim srcem njim prepustiti skrb, da mi — naj že bodo kakršnikoli! — pošljejo svoj račun — ako jih je volja.

A. G. WELLS:

Čarobna prodajalna.

(Konec.)

Iztegnil sem roko, da bi ga zgrabil; toda z gibko kretajo se je odtegnil mojemu prijemu. Spet sem segel za njim, a mož se je odvrnil in jadno odprl vrata, da bi ušel.

»Stoj!« sem zaklical; on pa se je zasmejal in izginil. Planil sem za njim — v črno temo... Bum!

»Grom in strela! Še videl vas nisem, gospodi!«

Bil sem zunaj, na Regent Street, in sem se pravkar zaletel v delavca spodobne vnanjosti. Korak od naju je stal Gip — na oko nekam zmeden in negotov. Zajecel sem nekaj v svojo opravičbo; takoj na to se je Gip obrnil in krenil k meni, s solničnim, drobnim nasmeškom, kakor da me je izgrešil le za trenutek.

A v naročju je imel štiri zavojel. Takoj se je polastil mojega prsta. V prvem trenutku nisem vedel

kod ne kam. Strmel sem okoli sebe — in gledal, kje so vrata čarobne prodajalne. Ni jih bilo nikjer. Nikanih vrat, nikake prodajalne, ničesar ne — samo vsakdanji steber med trgovino, kjer prodajajo umetnine, in med izložbo s piščanci!...

Storil sem edino, kar se je dalo storiti v tej notranji burji: postavil sem se na rob pločnika ter vzdignil dežnik nad glavo, da bi poklical izvoščka.

»Popeljeva se!« je vzkliknil Gip z glasom brezmejne radosti.

Posadil sem ga v izvoščka, spomnil se z naporom svojega naslova in prisedel k njemu. A tedaj sem namah začutil v žepu svoje suknje nekaj tujega. Pogledal sem in našel stekleno kroglo. Zlovoljno sem jo vrgel na cesto.

Gip ni rekel ničesar. Nekaj časa nisova črhnila besede.

»Očka,« je izpregovoril nazadnje Gip, »ta prodajalna je bila res imenitna!«

S tem me je pripravil, da sem ga vprašal, kako je on videl vso stvar. Doslej se mi je zdel povsem cel in zdrav. O kaki poparjenosti ali zmedenosti ni bilo niti sledi; bil je le uprav neizmerno zadovoljen z najinim popoldanskim izletom in pa svoje štiri zavojčke, ki držal na rokah.

Da bi jih strela! Bogve kaj je bilo v njih?

»Hm!« sem dejal. »Malih dečkov človek res ne more voditi vsak dan v takšne prodajalne!«

On je sprejel moje besede z običajnim stoškim mirom; za hip se mi je v resnici stožilo, da sem nje — gov očel in ne njegova mati — drugače bi ga bil poljubil coram publico, kar tu v izvoščku. Nu, sem si rekel, vse kaže, da je stvar nedolžnejša, nego sem mislil!

A docela pomirjen sem bil vendar šele, ko sva odprla zavojke. V treh izmed njih so bile škatle z vojniki, povsem navadnimi svinčeni vojniki, le tako dobro napravljenimi,

da je Gip ob njih čisto pozabil, da bi morale biti v zavojih umetnije, prave pravcate čarobne umetnije; in v četrtem je bila mačica, majhna, živa, bela mačica izvrstnega zdravja in najboljšje volje...

Z nekakšnim začasnim olajšanjem sem gledal to odvljanje... Ne vem kako dolgo sem se potikal vse venomer okrog otroške sobe...

Šest mesecev je tega. Zdaj se mi res začena zdeti, da je vse v redu. Mačica je imela le tisto čarobno svojstvo, ki je lastno vsem mladim mucam, in vojniki so bili tako zanesljiva četa, da si noben polkovnik ne bi mogel želeti boljše. A Gip?

Izkušne oče bo razumel, da moram biti z Gipom jako oprezen.

Toliko pa sem se vendar osmelil nekega dne, da sem vprašal: »Kaj bi rekel, Gip, ako bi tvoji vojniki namah oživel in bi jeli korakati sami od sebe?«

»Saj moji so takšni!« je rekel Gip. »Samo besedico mi je treba reči, preden odprem škatlo.«

Z resnico na dan.

O priliki vidovdanskega slavlja smo imeli zopet priliko opazovati v izvestnem delu slovenskega časopisa — demokratskega seveda — omalovaževanje vsega, kar je slovenskega izvora, kar je last slovenskega naroda. Nekateri ljudje so naravnost tekmovali, da bi dosegli rekord v korigiranju zgodovinskih dejstev, v potvarjanju resnice.

Zato je prav, da se o stvari tudi javno razpravlja ter razprši vse fraze in ugotovitve čista in gola resnica. Slovenski narod ima predvsem to čednost, da se že nekako tradicijo nelo odlikuje po skromnosti, dasti ne vedno v svojo lastno korist. Tudi leta 1918 je šel ta slovenski narod s silnim idealizmom in skoraj nerazumljivo zaupljivostjo v našo jugoslovansko državo. Beseda o slovenskem bratstvu mu ni bila prazna fraza, ampak udeleževanje prave bratovske ljubezni, medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Ako je njegov nacionalni idealizem doživel globoko razočaranje, ne nosi sam absolutno nobene krivde, ampak edino oni bratje, ki so identificirali državno ujedinjenje z nacionalnim imperijalizmom, absorbiranjem slabjšega po močnejšem in številnejšem.

Na dvoje vprašanj je treba odgovoriti z vso resnostjo in resnico: ljubnostjo. Ali ima naš narod svojo zgodovino in v koliko je ta zgodovina borba za obstanek, boj za svobodo? Ali je naš narod res dosegel politično svobodo po letu 1918?

Ako merimo zgodovinski heroizem kakega naroda po generacijah, četaših in banditih in krvavih vojskah in pobojih, potem moramo reči, da je naš narod brez zgodovine. Tako zgodovino delajo še danes bolgarski četaši in so jo delale srbske komite ter jo lahko opazujemo med Albanci. Ako pa je zgodovina to, da narod mirno in udano obdeluje svojo zemljo in jo z nedosegljivo zvestobo brani proti turskim napadom, proti nemškim valpetom da se ubrani asimilacije po nemških naselbinah, da ohrani svoj nacionalni karakter pod 600 letno nemško-habsburško vladjo, da je ta narod kljub svoji maloštevilnosti in svojemu mizernemu položaju ohranil voljo do življenja in se tudi vzdržal na površju in če prištejemo še k temu, da ga je v najbolj kritičnih dneh zapustil pretežni del inteligence, ki je bila vedno neznajljiva in koritarska kakor v današnjih dneh, tedaj ostane samo ena, nesporbitna resnica — ta mali, poldrugmilijonski narod je dosegel — višek heroizma. Ne bomo krtili Čehom, Rusom in Srbom njihove slavne zgodovine — slovanska je, zato smo tudi mi nanjo ponosni — ljubimo in cenimo jih kot svoje brate, toda relativno je šel naš narod skozi najmučnejšo Kalvarijo. Slovenski narod je sam trpel za svojo svobodo, sam si je priboril pravico do življenja in če bi bila antanta v svetovni vojni desetkrat podlegla, bi germanski bič ne bil uničil tega naroda. S tega stališča se ima naš narod za vse, kar ima in kar je ravno po zaslugi antante izgubil, zahvaliti stoletju trpljenja in znoju...

Če tedaj danes demokratski neznačajnejši in podrepaniki pljujejo v našo nacionalno čast, to le potrjuje, da se o naših izvajanjih še bolj uverimo, je treba pregledati le avtentične dokumente o zgodovini našega ujedinjenja, kjer do leta 1916 ne najdemo niti besedice, da se je kdorkoli boril za svobodo Slovencev in kaj je napravila »matuška« Rusija z nami v londonskem paktu — iz njega se je porodil Rapallo! — vemo vsi, vemo pa tudi, kako je sprejel leta 1918 g. Pašić dr. Korošča in dr. Žerjavo, ko sta ga iskala po Franciji in je mož sanjal samo o veliki Srbiji — Slovence bi bil najrajše pustil na cedilu. Da bo resnica popolna, naj povemo vse. Ljubljanski demokratski so imenovali avstrijskega generala Borojevića za častnega občana, ker je vzdržal italijanski naval. In resnica je, da bi bili Italijani zasedli takrat Slovenijo najmanj do Save, če bi bili prebili fronto in noben srbski — najmanj g. Pašić — ali antantni diplomat ne bi bil ganil z mezinem za slovensko — svobodo. Italijanska trikolra bi še danes vihrala v beli Ljubljani. To je zgodovinska resnica!

Toda Slovenci smo se kljub temu z ljubeznijo oklenili nove države, ker jo smatramo za življensko potrebo Srbov, Hrvatov in Slovencev, toda politične svobode še davno nismo dosegli. Naš narod je na vsi črti izključen od državnega vladanja, če izvzamemo par bivših avstrijskih uradnikov, ki so prišli do ugodnih služb. Da bi imel pa drugje naš narod kaj odločati pri državnih vprašanjih res ne verho, če zopet ne izvzamemo onih par demokratsko-samostojnih politikov, ki so odvisni od dobre volje srbskih politikov ter niti najmanj ne predstavljajo volje našega naroda. Tako svobodo bi imeli tudi, če bi vladal v Sloveniji angleški ali francoski guverner — najbrž pa večjo. Triodstotni slovenski demokratski so morda dosegli svojo svobodo, toda naš narod ne čuti doslej niti trohice kake politične svobode, če niti ne kažemo na pol milijona Slovencev, ki so to svobodo plačali — s suženjstvom.

Hočemo močno jugoslovansko državo, ki jo pa dosegemo še le takrat, ko bomo Slovenci tudi politično osvobodjeni na podlagi avtonomne samouprave, kjer bo odločal narod in ne ministerjalni birokrat. Vse to pa bomo seveda dosegli zopet le s svojo lastno močjo kakor doslej. Slovenski demokratski bi veliko več storili za konsolidacijo države, če bi manj lagali in govorili več resnice brez fraz in hinavščine, v nasprotju s slučajem bodo sigurno doživeli svoj sodni dan, kajti naš narod že plete zanje korobač, kakršnen se spodobi za lizine in klečeplazce ter ljudi brez hrbtenice...

Volitve v Mostah.

Jutri se vrše občinske volitve v Mostah. Vsled svoječasne ukrepa demokratskih diktatorjev so bili vsi njim neljubi na novo izvoljeni občinski odbori razpuščeni in bili smo vsled tega eno leto pod samopasnostjo gerentov. V naši občini se bo med Delavsko-kmetjsko neodvisno listo in klerikalno-demokratsko mešanico vršil precej oster volilni boj. Zadnja stranka je že sedaj napela vse svoje moči, da razbije njej neljubo Delavsko-kmetjsko neodvisno listo, da zamore kot v preteklem četrto stoletju zopet zasesti brez kontrole stolico v občinskem odboru.

Klerikalci, seveda njim načelu samoderžec slabih spominov g. Oražen, deluje na vse kriplje, da pridejo njegovi pohlevni backi zopet kot odločilni faktorji v občinsko hišo. Doznalo se je, da je njih požrtvovalna agitacija in propaganda marsikaterim mehkim značajem glave zmešala, kateri bodo kljub njihovem dosejtem protiklerikalnem mišljenju in delovanju, kot omahljivci kaj radi klerikalcem štafažo delali.

Baje so jim nekateri omahljivci, in še celo taki, kateri so se pred kratkim časom za komuniste zmerjali, zlezli na limanice. Spretni volilni privrski Šusteršičjanstva, trosijo med delavstvom združenih socialističnih strank, različne bajke, pomešane s smradljivim kvasom klerikalnih parazitov, in skušajo isto dovesti do tega, da bo postalo njih orodje. Celó tako daleč so že spravili poedine kaline, da so se pustili vpisati celo na kandidatno listo teh demagogov. Toda prepričani smo, da vsi Moščani, delavci, mali kmetovalci in mali obrtniki, kateri še niso zagazili pregloboko v blatni klerikalni klanec, se ne bodo pustili od klerikalno-liberalne skupine zavesti in bodo gotovo vrgli volilne kroglice v ono skrinjico, katera pripada njim. Pomislite, da delujeta dva sovražnika zaeno proti delavstvu, katera se kažeta javnosti kot največja nasprotnika, med tem ko sta si pa na samem jako dobra bratca. Ko je treba, stopita oba v skupno bojno vrsto proti neukemu proletariatu, kateri se svoje moči ne zaveda. Zatoraj volilci moščanske občine, katerim je še nekaj na tem, da se delavsko-kmetjsko vprašanje vsaj toliko, kolikor je skrajna potreba zboljša, premislite in ne prodajajte Vaših delavskih značajev znanim izkoriščevalcem vsega moščanskega občinstva.

Nov vojaški zakon v Franciji ogroža pravico do stavke.

Pariz, 29. jun. (Izv.) Glasilo strokovnih organizacij »Peuple« opozarja na to, da se med 68 členi vojaškega zakona, ki jih je večeraj sprejela zbornica, nahaja tudi določba, ki daje vladi pravico, da v dobi miru lahko pokliče pod orožje delavce-strokovnjake. Ta določba pomenja odpravo pravice do stavke v vseh onih vprašanjih, v katerih lahko smatra vlada tak vpoklic za umešten.

Gospodarstvo

Maksimir. žitne cene.

Minister financ, ki skuša doseči ravnotežje v naših finančnih, ne bi smel ostati sam pri tem težkem delu in trošiti pri tem samo svoje in svojega resorsta moči. Prej in bolj verjetno bi se doseglo zboljšanje naše valute, če bi se pravočasno apeliralo na ostale gospodarske činitele, da istočasno in skupno podpro akcijo sanacije.

Vrednost dinarja bi se brezdvomno dvignila, če bi se pocenilo življenje v naši državi. Ta pocenitev pa se lahko prične na eni sami točki, to je pri hranilni ali v ožjem zmislu pri žitu. Svoboda pri stvarjanju žitnih cen se je zadnje dve leti od strani producentov zlorabila, še bolj pa se je ta svoboda zlorabila od strani parasitskih prekupevalcev. Ti so napreč sipali žito iz roke v roke, in žito ki se je tako pretakalo skozi nebroj rok, katerih vsaka je hotela brez dela zaslužiti težke novce, se je stalno dražilo. Kakor javljajo zadnje vesti iz Slovenije, se ti elementi zopet pripravljajo, da podvoje na opisani način cene žitu. Računajo, da če se jim je posrečilo dvigniti ceno pšenice od 4 na 8 kron, in od 8 na 16, da se jim mora letos posrečiti dvigniti jo od 16 na 32 kron.

Za njihov brezskrajni apetit in nikdar dovelj polne žepa bi niti to ne bilo preveč in če se jim bo pustilo, kakor dozdaj, svobodne roke, da to ropanje organizirajo in solidarno nastopijo, potem skoro ni dvoma, da jim bo lopovstvo zopet uspelo. Zaman so potem vsi ukrepi za dvig naše valute doma in v inozemstvu, zaman ves trud spraviti proračun v ravnotežje in zaman drakonsko izterjavanje posrednih in neposrednih davkov. Z podraženjem kruha bo dinar padel in s tem se bo pričelo dviganje cen vsem ostalim življenjskim potrebščinam v one fantastične višine, k katerim je dospela Nemška Avstrija in ki se v svojem vrtoglavem hitenju navzgor ne dajo nič več zaustaviti.

Velika razlika med Avstrijo in našo državo pa obstoji v tem, da si Avstrija ni mogla pomagati, medtem ko si mi prav lahko pomagamo. Avstrija je bila namreč prisiljena takorekoč vsa svoja živila uvažati in je bila vsled tega popolnoma odvisna od inozemskih cen: cene svojemu kruhu ni diktirala sama, temveč diktiralo jo je inozemstvo. Drugače je pri nas. Mi produciramo svoje žito doma in naša vlada ima vsled tega vso možnost, da mu diktira cene. Ključ do znižanja cene je torej v naših lastnih rokah, oziroma v rokah naše vlade, kateri mora biti interes celokupnosti nad interesom posameznikov in spekulacije s praznimi želodci ter zadržanjenimi trebušnimi jermeni gospodarsko odvisnih naših slojev. Med te odvisne ne spada sicer po večini naše kmetjsko prebivalstvo, spadajo pa med nje vse proletarske mase našega uradništva in delavstva. Naše kmetjsko prebivalstvo je samo pomagač pri brezvestni spekulaciji, uradništvo in delavstvo pa si skuša pomagati iz nevdružnih razmer v doseglo povišanja plač s čimer obtežuje državni proračun in upropačča s tem našo valuto. S tem se draginja zopet poveča in beda proletarskih mas je večja od prej. Cirkulus vitiosus je sklenjen.

Ta krog medsebojne odvisnosti, to kačo, ki sama sebe grize v rep, mora vlada raztrgati z energičnimi izjemnimi odredbami. Določiti mora maksimalno ceno žitu, s čimer ne bo le koristila proletarskim masam in s tem celokupnemu narodu, temveč bo tudi dvignila kurz dinarja, da ne govorimo o drugih nadaljnjih ugodnih konsekvencah, ki bi jih prinesla s seboj določitev maks. cene za žito.

Znižanje cene žitu bo povzročilo večjo produkcijo živil. Ker danes poljedelec izravna svoje večje potrebe enostavno s povišanjem cene svojim prideikom ter se nikakor ne trudi, da bi jih izravnal z večjo produkcijo. Če dobi za 10 meterskih centov po 16.000 kron, zakaj bi potem proizvajal 15 leterskih centov po 1.200 K ali celo 20 mtc po 800 K. Seveda so visoke cene oziroma visoki dohodki, ki z njih rezultirajo, tudi za kmeta samo fiktivni, ker se pri visokih izdatkih ob priliki nakupa drugih potrebščin do malega zopet razprše v nič.

Dvig dinarja je odvisen od pocenitve življenja v naši državi. Do tega pa ne bo prišlo vse dotlej, dokler ne bo naša država energično vzela v roko reguliranje cen glavnim življenjskim potrebščinam. Za to pa je že skrajni čas.

Dnevne vesti.

S 1. julijem je prevzelo lastništvo in založništvo dnevnika »Jugoslavija« »Jugoslav. Nov. delniško društvo« v Zagrebu, med čigar ustanovitelji sta tudi dr. Rybač in dr. Gregorin. Svoj program objavlja novo lastništvo na uvodnem mestu današnje številke.

Zahvaljujem se vsem dosedanjim čitateljem, naročnikom in sotrudnikom za njih naklonjenost in sodelovanje ter prosim, da ostanejo zvesti »Jugoslaviji« tudi v bodoče.

Žrtvoval sem »Jugoslaviji« mnogo truda in tudi velike gmotne žrtve, a v zadoščenje mi je, da trud in žrtve niso bile zaman, ampak da se je list razvil v zelo razširjen in upoštevan slovenski dnevnik, ki se je neustrašno boril za koristi naroda, za pravice zatiranih in izkoriščanih. V še večje zadoščenje mi pa je, da se bo list in v bodoče potoeval za pravice ljudstva.

Ne umaknem se nasprotnikom, temveč odlagam težko breme prijateljem-somišljenikom, ki jim želim najboljšo in največje uspehe v njih težavnem boju.

Anton Pesek.

Kralj in kraljica v Novem mestu. Zadnji petek sta se peljala kralj in kraljica z avtomobilom skozi Ljubljano v Novo mesto zvečer pa nazaj na Bled.

Kongres jugoslovanskega ženstva. V torek, 4. t. m. ob 9. zjutraj je na magistratu plenarna seja uprave Narodnega ženskega Saveza SHS, ki se popoldne nadaljuje. Dne 5., 6. in 7. julija vsakokrat od 9.—12. ure dop. ter 6. julija tudi popoldne je zborovanje delegat na kavarno »Zvezda« v dvorani. Pristop imajo vse one, ki so si preskrbele legitimacije. Udeleženke z določene dobe legitimacije ob prihodu na kolodvoru, kjer poslujeja na peronu v pisarni »Kongres Nar. žen. Sav.« v ponedeljek 3. in v torek 4. julija ves dan dve članici Saveza. 6. julija zvečer priredi Glasbena Matica gostom na čast koncert v filharmonični dvorani, 7. julija pa je kot poslovilni večer v dvorani nad kavarno »Zvezda« ob polu 9. uri čajanka. Legitimacije k čajanki in koncertu je dobili v »Kolu jugosl. sester«, Šolski drevored 2. Južna železnica je dovolila udeleženkam kongresa polovično vožnjo. Delegatke naj kupijo cele vozne karte, a naj jih na kolodvoru ne oddajo, ker vešljajo tudi za povratek.

H kongresu zastopnic jugoslovanskih organizacij ima pristop vsaka Jugoslovanska žena, da si preskrbi legitimacijo nar. žen. saveza SHS, ki jo dobi v »Kolu« tudi še v ponedeljek ves dan in v torek dop.

Abiturijski Pozor! V torek 4. julija ob 18. uri se odpremo z Južno železnico v Zagreb, Ljubljano, Kranj, St. Vid in Novo mesto odidejo iz Ljubljane; Celje in Ptuj pa se priključijo v Zidanem mostu. Zastopniki ljub. zavodov naj pridejo po legitimacijo, brez katere se ne more noben abiturient udeležiti potovanja. Legitimacije izdaja predsednik v Akademskem kolegiju (Kolodvorska ulica 22), ki uraduje v soboto, nedeljo ves dan in ponedeljek do 10. ure, ko se vse delovanje, informacije in eventualno odstopanje ustavi. Kdor po tem roku odstopi plača vozno karto, ki jo kupi komite skupno. Na potovanju zahtevamo disciplino in kdor se ne bo pokoril izgubi pravico potovanja. Bratje Hrvati in Srbi, ki nas bodo gostoljubno sprejeli gotovo žele red. Načrt potovanja prejmejo zastopniki pri predsedniku. Pokrajinska vlada nam je naklonila podporo 12500 Din tako, da pride na vsakega prosilca nekako znesek 100 Din. iz katerega plača komite vožnjo. Ker pa bodo stroški veliki in je večina abiturientov revnih, se tem potom obračamo na cenjeno občinstvo s prošnjo, da po možnosti prispeva za to veliko podjetje. Prispevke hvalježno sprejema predsednik Bajuk Hugo, Akademski kolegij Kl. 22. Za ljubljanske udeležence se vrši sestanek v nedeljo ob 10. uri na učiteljski. Če morejo naj pošljejo tudi drugi zavodi svoje zastopnike.

Bajuk Hugon, abt., preds. V področju pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za kmetijstvo Ljubljani, ste razpisali dve mesti veterinarskih nadzornikov VII. čin, razreda in več mest uradnih živnozdravnikov X. čin, razreda. Natančnejše določbe so v razpisu v Uradnem listu.

Društvo konceptnih uradnikov politične uprave Slovenije sklicuje dne 13. julija 1922 ob 4. uri popoldne v sejni dvorani mestnega magistrata ljubljanskega izredni občni zbor. Ker so na dnevnem redu volitve novega odbora in važne organizatorne zadeve, se vabijo člani, da se ga v čim obilnejšem številu udeležijo. Odbor.

Draginske doklade za sodnike. Finančni odbor je določil za stalne sodnike posebne draginske doklade po 600 Din mesečno, vendar ne sme ta posebna doklada z osebo in stanovanjskim doklado vred presegati dnevnih 70 Din. Sodni uradniki, ki so diplomirani pravniki, imajo pravico do 200 Din mesečne doklade. Začasnim sodnikom pripada polovica posebne doklade. Ta izprememba velja od 1. januarja t. l. Izplača pa se tako, da dobe 1. julija za januar in julij, 1. avgusta za februar, marec in avgust, 1. septembra za april, maj in september, 1. oktobra pa za junij in oktober.

Draginske doklade tobačnemu delavstvu se v najkrajšem času zvišajo. Tozadevni predlog je finančni minister že podpisal.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo dne 5. julija 1922 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom informacije dnevno od 18. do 20. ure Sv. Petra cesta št. 12., pritrilčno, desno.

Odlikovanje za zadržno delo. G. dr. Božić, predsednik Zadržne Zveze v Celju je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. stopnje, ravnatelj Zadržne Zveze gosp. Janko Lesničar z redom Sv. Save V. razreda.

Oseba vest. G. dr. Stanko Erhartič je položil te dni v Beogradu diplomatski izpit.

Osnednje društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev, podružnica Celje priredi danes v gozdni restavraciji veselico z godbo in plesom, šaljivo pošto in drugo zabavo. Svira polnoštevila tamburaška godba »Danica«.

Požar uničil vso vas. Pretečeno nedeljo je izbruhnil v vasi Žele, ki se nahaja blizu trga Postojne, požar, ki je uničil 12 gospodarskih poslopij. Ostalo je le še pet hiš. Kako je nastal ogenj se še ne ve.

Italijanski red za kralja Aleksandra. Iz Rima poročajo, da je italijanski kralj ustanovil nov red, kojega prvi vitez bo kralj Aleksander. Red bo izročil italijanski vojvoda našemu kralju osebno ter ga pri ti priliki povabil na obisk rimskega mesta.

Toča v Slovenjgriškem okraju. V petek 23. t. m. je huda nevihta s točo obiskala Slovenjgriško okolico. Posebno so trpeli kraji Zavodna, Ravne, Plešivec, Cirkevce in St. Vid nad Valdekem. Cen. komisija je na Plešivcu še v nedeljo našla po jarkih pol metra na debelo točo. Silno škodo so trpeli posestniki še s tem, da je n. l. v ondesel zemljo s kulturami vred. Ker je med prizadetimi dosti revnih, katerim je ujma vzela vse, je pomoč nujno potrebna.

Za Jugoslovansko Matico so darovali: Zadruga sodavčarjev za Slovenijo, Ljubljani mesto venca na krsto umrle sodavčarke Magdalene Ramovš 50 Din, II. b. letnik trgovske šole v Ljubljani 30 Din, poleg tega še 2000.— n. a. kron, kateri znesek so nabrali na poslovnem večeru z dne 27. junija 1922. Iskrena hvala! Posnemajte!

Iz Slovenske Bistrice. Hotel »Beograd« na Glavnem trgu v Slovenski Bistrici je kupila gospa Josipina Krulc.

Srebrno poroko sta obhajala te dni celjski odvetnik in lastnik Slomskega doma na Ponikvi g. dr. Jos. Karlovec in soproga Marija. Naj bi doživela še zlato poroko!

V Metliki se je ustanovila podružnica Jugoslovanske Matice. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Matjašič.

Samomor kraljevega stražnika v Trstu. V petek ponoči so pripeljali v agonijsko v mestno bolnišnico v Trstu kraljevega stražnika Dante Grozza, starega 30 let. — Stražnik se je ustrelil s samokresom v ulici Venti Settembre, v desno senco. Kmalu nato je umrl. Vzrok samomora ni znan.

Smola vilmovcev. V noči od četrta na petek so vdrli doslej neznani vilmovci v urade trdnice Riharda Greenhama v ulici Valdirivo v Trstu in prevrtili železno blagajno in našli v njej... par vinarjev. Da bi pa ne odšli praznih rok, so se polastili par britev. No, ti vilmovci so imeli pa smolo. — Nesreča na cesti. Dne 23. junija se je peljala posestnica Veronika Stanko iz Črešnovcev s svojo materjo, svojo tačco in enajstletnim bratom z dolnje-lendavskih gorci proti domu. Na nekem klancu pa se je splašil konj in ker voz ni bil zavrt, je splašeni konj s silovito naglico dirjal v bližnjo vas in tam se je pred neko trgovino prevrnil voz. Pri tem je tašča Stankove, Magda Horvat takoj nesrečno padla, da si je prebila lobanjo in je čez par dni umrla. Tudi mati Stankove, Veronika Dominko je zadobila vsled padca težke telesne poškodbe. Ostali so bili pa le lahko poškodovani.

Zaradi tatvine dinamita v Hrastniku so zaprli dva rudniška delavca, toda najbrž nedolžna.

Umri je v Brežicah odvetniški uradnik g. Jos. Setinec. Pokojnik je bil vedno delaven na narodnem polju. Blag mu spomin!

250 milijonov posojila Celovcu je dovolil najeti dunajski parlament.

Južnonemški Tirolci ne marajo vojaške službe. 26.000 nemških žen Južne Tirolske je poslalo potom svojih poslancev, prošnjo italijanski vladi, naj se Nemci oproste vojaške službe.

Za poglavarja mesta Rima je izvoljen kandidat liberalne stranke Filipo Kremesi.

Prireditve v Sežani prepovedane. Za danes določena velika slavnost povodom ustanovitve »Šolskega društva« je prepovedana.

Goriški magistrat okraden. V noči na zadnji četrtek so obiskali vilmovci goriški magistrat ter odnesli 15.000 lir, prezili pa so v miznici 100.000 lir, ki so bile pripravljene za plačo mestnim uslužbencem.

Uporaba nemškega dela v Franciji.

Pariz, 30. jun. (Izv.) Zaradi odpora prebivalstva upustošenih francoskih pokrajin postaja načrt, po katerem naj bi se Nemčija udeležila pri obnovi Francije, neizvedljiv. Pač pa namerava minister Letrocquer uporabiti Nemce le pri delih izven teh pokrajin. Vpoštev prihaja izgradba vodnih sil Rone in v Pireneah, nadalje gradba železnice in predora pod prelivom La Manche, o kateri sta se že Francija in Anglija domenili. Stroški za vsa ta dela so proračnani na 12.500 milijonov frankov. Material pa večinoma dobavila Nemčija. Ta načrt je že predložen reparacijski komisiji, da o njem odloči.

18 mesečna vojaška služba v Franciji.

Pariz, 29. jun. (Izv.) Zbornica je danes sprejela s 404 proti 220 glasovom zakon, s katerim se uvaja 18 mesečna vojaška služba.

Na Taboru ima Sokol I. danes celodnevno prireditev!

Ljubljana.

Narodno-socialna zveza sklicuje za torek 4. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Zlatorog« Gospodarska ulica važen članski sestanek, na katerega so vabljeni vsi ljubljanski člani.

Razstava ženskih ročnih del na Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg 6. II., v poslopiju, kjer je kavarna »Jadrano«, traja od nedelje, to je 2. julija do srede 5. julija 1922, vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani 11. izredni občni zbor se vrši 6. julija ob 17. v magistratni dvorani z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika, 2. Volitev predsednika in novega odbora, 3. Slučajnosti. Prosimo sigurne udeležbe.

Slovensko Planinsko Društvo naznana, da bo od 1. julija t. l. naprej do preklica njegova društvena pisarna odprta samo popoldne od 3. do 6. ure.

Danes popoldne se gremo kopat v Zalog, nato pa na veselično gasilnega društva v Zg. Kasilju k Gradu. Kopalni vlak pelje popoldne ob 2., nazaj v Ljubljano ob osmih ali pol 10. zvečer. Zabave na mo manjkalo, oče Grad pa nam postreže z izvrstnim prigrizkom in ružinim vincom. Ajdmo.

Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolico priredi danes dne 2. julija 1922 ob 4. popoldne na dvorišču ljubljanskega gradu veselično prid društveni blaginji. Za pookrepanje gostov, prijateljev čebelarjev bo skrbjeno po paviljonih, kjer se bo točila poleg laborne vinske kapljice in pive tudi medica. — Da medenih strukljev in potiv poleg drugih jestvin ne bo manjkalo, je samo ob sebi umevno. Tudi za srečolov in šaljivo pošto je preskrbljeno. Čas bo krajšala priznana izborna godba »Zveze jugoslovanskih čebelarjev«. K tej izvanredni prireditvi se vabi vse čebelarje naklonjeno občinstvo.

Policijske vesti. Neznani zlikovci so v Malem grabnu na Viču vrgli v potok strup, vsled česar je poginilo mnogo rib. — Koroški pomočnik Valentin Bukovnik se je 29. t. m. v družbi več tovaršev kopal v Ljubljani tani, kjer se odcepi Ljubljanska od Gruberjevega prekopa. Kopanje tam je zelo nevarno in je policijsko ravnanje, da večkrat potom časopisja svarijo ljubljance, naj se ne kopajo tam. Med kopanjem je odplaval Bukovnik proti sredini Ljubljane, če tudi ni bil dober plavalec. Bukovnik se je vpehal, izgubil v valovih in utonil. Člani spornega plavalnega kuba so iskali utoplenca, toda zaman. — Forjaniču Stanku in Demarču Ignaciju sta bila ukradeni kolesi. — Ani Jungvirtovi je neka 20 let stara ženska ukradla denarnico, v kateri je imela 400 kron.

Obvestilo. Podporno društvo žel. uslužbencev v Ljubljani je po sklepu odbora s 1. avgustom 1922 članarino na 2 Din povišalo. Od 1. avgusta 1922 nadalje se izplača podpora za vsak smrtni slučaj 1500 Din. Člani obeh prejšnjih društev v inomostu in Ljubljana plačajo dvojno članarino in dobijo zato tudi dvojno posmrtnino. Opozarjamo na redno plačevanje članarine, ker drugače se zamudnika črta. Og. upokojenke, upokojenke in vdove, prosimo, da se ob priliki poslane članarine, toda najkasneje do 30. oktobra na čeku pismeno izrečejo, če so pripravljeni plačati povišano posmrtnino 2 din. mesečno, ker bi se jim v nasprotnem slučaju izplačala samo polovica posmrtnine t. j. 750 Din. Glede pojasnili se je obračati na najbližjo postajo. — Odbor.

— **Umrla je** v Florjanski ulici št. 24 ga. Marija Cankar, mati vseučiliškega docenta dr. Izidorja Cankarja. Pogreb je bil včeraj. Blag ji spomin!

Maribor.

Glasbene Matice v Mariboru IV. redni občni zbor se je vršil minul teden in posnamemo iz posameznih poročil sledeče: Ustanovnih članov ima 100, rednih 400 in izvršujočih 140. Ustanovne naložene znašajo sedaj 60.000 K. Na glasbeni šoli je poučevalo poleg ravnateljice Frana Topića še 4 rednih in 7 pomožnih učnih moči. Število vseh golencev koncem letošnjega šolskega leta je bilo 340. — V gmotnem oziru je konstatirati napredek, vendar je zadnji čas da priskoči vlada z večjo državno podporo na pomoč, ker ukovine znašajo do polovico manj nego se potrebuje za plače učiteljskemu osebju, s samimi podporami od strani mariborskega prebivalstva, pa ni mogoče vzdrževati tako velikega zavoda. Šola napreduje izoborno in so uspehi jako lepi in veliki. Glasbena Matica je ustanovila poseben odtsek »Struna«, ki ima naloge zalagati skladište jugoslovanskih in sploh slovenskih skladateljev za salonske orkestre. Odtsek deluje komaj tretji mesec in je po dosedanjih uspehih razvidno, da je akcija jako posrečena. — Pri volitvah je bil z navdušenjem ponovno izvoljen predsednik ustanovitelj Glasbene Matice Mariborske g. sodni svetnik Oskar Dev. v odbor pa sedeži g. župan Viktor Gerčar, gimn. ravnatelj dr. Jos. Tomlinšek, vladni svetnik Viktor Parma, žel. nadzornik Drago Stefin, prof. E. Družovčič, prof. E. Beran, rav. Al. Kriznič, stolni kapelnik J. Trafenik, dr. Ciril Krašovec, odv. kandidat, bančni ravnatelj Ciril Toman in rav. Emil Gerbec. Mlademu agilnemu društvu, ki vrši na naši najsevernejši točki veliko kulturno delo, želimo na njegova trnjava poti prav mnogo uspehov.

Beogradski deca obišče Maribor v nedeljo 9. julija ter bo ostala tukaj tri dni. Vodi jih predsednik krajevine zaščite deca general Rašić. Beogradčani priredijo tudi koncert v kadetnici. Natančen spored prinesemo prihodnji teden.

Mestna hranilnica je določila za drugo polletje obrestno mero za posojila po dogovoru.

Premeščeni je iz Maribora v Ljubljano višji državni živinozdravnik g. Franc Pirnat.

Pobalinski napad na »Sokola«. »Straža« je v svoji petkovski številki prav pobalinsko napadla Sokola. To dobro vemo, da so ji Sokoli trn v peti, ampak v takem žargonu se ne napada tako odlično organizacijo in takšne odlične može, mladeniče in dekleta, kakor so pri »Sokolu«, katerim ne more nobeden reči prav nič slabega. Ravno »Stražini« pristaši, in uredniki celo, imajo večkrat opravka s »Sokoli« in dobro vedo, kakšni značaji so. Doyoli čudni potemtakem taki napadi.

Protestna stavka. V petek zjutraj je prišlo delavstvo južne železnice na delo in obenem po plačo. Ko je videlo, da ne dobi obljubljenih draginskih doklad, je ustavilo delo ob 9. uri. Obveščeni, da so draginske doklade zagotavljali svojim delavcem, pa so zopet začeli delo. Draginske doklade bodo izplačali te dni. So pa tako neznačne, da marsikdo niti predumov ne bo mogel poravnati.

Pogreb ponesrečenega dijaka Simončiča se je vršil v petek popoldne ob veliki udeležbi. Prišli so dijaki s profesorji. Poslovilni govor je imel pri ljubljani g. prof. dr. Medved. Govoril je tako gniljivo, da so stariši in prijatelji na glas plakali. Pokojni Simončič je bil eden najboljših dijakov mariborske gimnazije. Starišem iskreno sožalje nad brklo izgubo.

Vendar enkrat. Stavbišče Liningerjeve hiše, t. j. vrtove šestnajstih strank v Maistrovi ulici št. 2, je kupila Prva hrvatska štedionja v Mariboru. Tu bo zidala stanovanja za svoje uslužbence.

Celje.

Moška in ženska podružnica CMD v Celju prosiaviti spomin na slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda na njun predvečer v torek 4. julija z običajnim kresom na Starem gradu.

Olepevalno društvo v Celju je v minulih dneh pustilo napraviti nove klopi ob potih po takozv. Rekerjevem hribu ter ob potih na Anški vrh. To je hvalevredno delo. Klopi so močno napravljene in jih gotovo zlikovci ne bodo mogli odstraniti. Kakor so to delali zadnja leta s slabimi klopi. Naj bi se par klopi postavilo tudi na levem bregu Savinje v drevoredu nasproti mestnih kopalnic. To je splošna želja občinstva, ki rado rabi izprehod na otoku.

Celjska državna realna gimnazija je štela ob sklepu šolskega leta 204 učenke, med temi 28 učenek. Učni uspeh je v drugem semestru bil mnogo boljši nego v prvem. 28 učenecv ima odlično, 176 jih je absolviralo z povolnim uspehom, 40 jih mora delati ponavljalni izpit po počitnicah, 58 jih je repubriranih, 2 pa sta ostala neizpravana. Po narodnosti je 182 Slovencev, 12 Srbohrvatov, 8 Nemcev, 1 Čeh in 1 Rus. Iz Celja in okolice je 117 učenecv, iz bolj oddaljenih krajev 113.

Telefon v Celju zadnji čas silno odreka, da se njega naročniki ogorčeno vprašujejo, če ima sploh še smisel ga vzdrževati in plačevati za njega visoke pristojbine. — Nova doba« poroča k temu poročilo, da je nedostatkom pri telefonu krivo to, da je pošta direkcija v Ljubljani skrbila osebje telefonske službe v Celju na tak minium, ki bi odgovarjal za kak drug kraj ne pa za Celje. Zbirale se bodo tozadevne pritožbe, ki se bodo odposlale na direkijo v Ljubljano in na ministrstvo v Beograd.

Pokrajina.

Prosiava Vidovega dne v Rogaski Stani. Rogaska Stani si je odela praznično obleko že na predvečer Vidovega dne. Raz zdraviliških hiš so palopale zastave in v mraku so zasvetile neštene električne luči v raznih barvah. Slika Rogaske Stane — iz razglednega stolpca na Tržakem griču — je bila prava »Beneška noč«. Ob pol 9. uri zvečer je bil v veliki dvorani zdravilišča slavnostni koncert zdraviliške godbe. G. kapelnik J. Sukfild nam je pokazal ta večer že v drugič disciplino in precizno izvedbo vseh točk koncerta. Tretjo točko tega koncerta je izvajal koncertni molster in član zdraviliške godbe g. Josip Pamer, ki je pokazal na violini višek umetnosti in spretnosti. Vidov dan se je obhajal nad vse svečano. Ob 9. uri popoldne je bila služba božja v zdraviliški kapelici sv. Ane, katere so se udeležili tukajšnji gostje, društva in korporacije. — Na to je sledila najvažnejša točka dneva in sicer otvoritev nove zgrajene pravoslavne cerkve. Ustanovitelj g. protijereju Nikola Trifunović iz Beograda in g. rav. dr. Šteru gre vsa čast da si je prizadeval ustanoviti v Rogaski Stani za tuk. goste prepotrebno pravoslavno cerkev. Med darovalci, ki so prispevali različne cerkvene predmete, se odlikujejo posebno prekrasno — na kraljevem dvoru — izdelane mašne obleke, ki jih je daroval Nj. Vel. kralj Aleksander I. — Ob 10. uri je začela pravoslavna služba božja, kateri je prisostvovala vse tukajšnje občinstvo in društva. Vršila sta se potem običajna dopoldanska in popoldanska promena koncerta, pri katerih so se izvajali izrečno sami jugoslovanski komadi. Ob 8. uri zvečer je priredilo tuk. sokolsko društvo v nabito polni dvorani zdravilišča slavnostno sokolsko akademijo spojeno z enodeljanko »Damočlejev meč«. V enodeljanki se je odlikoval Gregec, ki je vzbudil med občinstvom obilo meha. Hvalevredna sta bila tudi Florijan in Lucinka. Serafina je bila dobra, vendar premalo temperamentna. Proste vaje članov in članic so bile povsem krasne in precizno izvajane. Najlepša in najpomembnejša točka tega večera je bila živa slika »Ujedinjenje«. Viharo ploskanje in življeno-klici so zaključili to najlepšo točko praznovanja Vidovega dne.

Planina. K dopisu pod gornjim naslovom, priobčenem v Vašem cenj. listu z dne 25. junija 1922 pripominjam, da okr. glavarstvo v Logatcu ni poslalo dopisa o predložitvi potnega lista samo g. K. J. na Planino, ampak pred nekaj časom tudi nekemu opantu v območju omenjenega glavarstva. Dopis je imel enako vsebino, vključno temu, da je glavarstvu oziroma g. Borštniku samemu bilo znano, da je dotičnik pravosodno optiral za državljansko kraljevine SHS. Okr. glavarstvo v Logatcu si kot obmejno glavarstvo s takimi šikanami ljudi, ki so dokazali, da so dobri in idealni Jugoslavoanci, (ali vsaj) boljši nego germanski knez Windischgrätz) ne boje pridobilo simpatij prebivalstva, ako bode še nadalje tako tolerančno postopalo in dajalo prednost tujim knezom, ki bi najraje spravili planinsko in snežniško veleposrestvo v območje — Emanuela. Gospoda kr. namestnika spominjam pri tej priliki na besede, koje sem siljal iz njegovih ust, ko je prvič stopil, (vračajoč se iz Prage) na jugosl. tla kot kr. namestnik: »Vladal bom po zakonu in pravici«. Sklicujoč se na omenjeni dopis, bi rad vedel, ali so želje planinskega kneza tudi zakon? Ali odgovarja izgon g. J. K., ki naj bi se izvršil na željo kneza tudi zakonu in pravici?

Ljubljansko prostov. gasil. in rešev. društvo

Kdo kliče mas v nesreči, ne vprašamo nikdar! Mi vidimo preteči in grozni le požar — —

S tem idealnim geslom, ki druži eno najhumanitarnějšíh institucij na svetu, se je ustanovilo pred polstoletem tudi v našem stolnem mestu prostovoljno gasilno društvo.

Prostovoljno gasilno društvo je četa vrlih mož in mladeničev, ki so pripravljeni vsah hip prostovoljno tvegati svoje življenje in imetje za dobrobit svoje domovine, za srečo in spas svojega bližnjega. — Ti moše in mladeniči, prežeti idealne ljubezni do svojega bližnjega, so siomašni delavci, rokodelci in obrtniki. — Nihče med njimi ne živi v posebno ugodnih razmerah, pač pa se večina njih prav ubija s težkimi življenjskimi okoliščinami, in vendar! To, kar imajo, namreč svoje žuljave, a krepke roke žrtvujejo vsak hip svojemu trpečemu bližnjemu; žrtvujejo mu svoje zdravje, in zgodovina našega društva priča dovolj jasno, da to niso samo besede in fraze, marveč da je to čista in gola resnica, o tem izpričujejo tudi sveži grobovi naših junakov, ki so padli za srečo in spas bližnjega.

Eminentne važnosti tega društva se je Ljubljana in njeno prebivalstvo dobro zavedalo in pomagalo je društvu, da si je nabavilo potrebno gasilno orodje in opravilo. Dolgotrajna svetovna vojna pa je napravila vrzel tudi v našem društvu. Med tem, ko so naši gasilci dovažali in odvažali na ti soče in milijone vojnih ranjenecv in bolnikov, niso imeli prilike in moči, da bi izpopolnjevali svoje društvo in si s pomočjo dobrohotnega meščanstva moderniziralo gasilno orodje in opravilo. — Šele po vojni se je društvo vrnilo v svoj pravi tir, a vojna pehloza je zapustila tudi našemu društvu zle posledice in društvo ni moglo uspevati tako kot bi moralo uspevati v naši beli Ljubljani. Kjerkoli je društvo potrkalo, zadelo je na gluha ušesa, in prišlo bi kmalu do razpusta, kar bi bilo v sramoto našemu mestu in njegovemu prebivalstvu, kateremu je obenem z razpustom grozila največja nevarnost, kajti v slučaju katastrofe ne bi bilo na razpolago organiziranih samaritancev, ki bi hiteli na pomoč. Le neustrašnemu in pogumnemu nastopu nekaterih mož gasilcev se je zahvaliti, da se je preprečilo grozno katastrofo, kajti ti so prevzeli vodstvo in upravo društva na svoja ramena ter hočejo s pomočjo zavedne Ljubljane in njenega prebivalstva odbrzditi to prepotrebno, človekoljubno organizacijo. Teža jim pa ne bo mogoče, ako bo Ljubljana stala mrtva ob strani. Društvo je brez vsakih sredstev. Nima niti svojega doma, niti enega modernega gasilnega orodja in opravila. Jasno je, da v takih razmerah ne more uspevati. In če so se dobili neustrašni moše, ki hočejo društvo urediti in voditi po poti vzvišene ideje prostovoljnega gasilstva, potem je sveta dolžnost, da se dobe tudi ljudje, ki so v stanu votirati primerno subvencijo za to eminentno važno humanitarno institucijo. Ako se ozremo po svetu, vidimo, da se ljudstvo kosa med seboj, kdo bi dal izdatnejšo podporo za to prepotrebno društvo. Poglejmo samo v Celje in Maribor! — Celotno gasilsko orodje kupi društvu en sam dobrotnik! — In pri nas? — Danes po polstoletem trudapolnem delovanju govoriti mora društvo o svojem razpustu. Nad 52 let deluje društvo, v sto in sto slučajih je že rešilo Ljubljano požarne katastrofe, življenje so žrtvovali njegovi člani za dobrobit in srečo ljubljanskega prebivalstva, a še danes nima društvo niti svojega doma, niti premoženja, s katerim bi si moglo izpopolniti svoje orodje in opravilo. Gotovo je, da v taki hladnosti otprne še tako idealen gasilec, ker v nesreči ne more tega nuditi, kar bi rad in lahko, ako bi se Ljubljana zavedala svoje dolžnosti in podpirala to humanitarno institucijo.

V neskaljenem navdušenju za blagor našega stolnega mesta in njegovega prebivalstva stopamo pred Vas ter Vas vlijudo prosimo, ne prezrite tega našega klica po pomoči in pomagajte našemu društvu, da pride čimprej do svojega doma in do uspešnega modernega gasilnega orodja in opravila, kajti le potem mu je zagotovljen obstoj in le tedaj bo Ljubljana v požarni varnostnem oziru zasigurana.

Vse podpore, bodisi v naturalijah (orodje in opravila), bodisi v denarju, bodo objavljene v ljubljanskih dnevnikih.

Sport in turistika.

Nogomet. Danes v nedeljo ob pol 6. uri zvečer se vrši na igrališču pri »Skalni kleti« prvenstvena nogometna tekma med Slovenskim športnim klubom Maribor in celjskim Atletiki. — Na Petrovo so igrali v Celju revanžno tekmo celjski in mariborski Atletiki. Končala je 3:0 v korist celj. Atletikom.

Prvenstvena tekma med SK Celje in Atletiki bi se bila morala vršiti na Petrovo v Celju. Slov. športni klub pa ni nastopil in je s tem izgubil prvenstvo Celja.

Književnost in umetnost.

»Sopek Samotarke«. Zbirka novel in povesti. Spisava Manica Komanova. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marjini trg 8. Cena broš. zvezku 4 Din, vez. 6 Din.

Sokolstvo.

Slavnostna otvoritev Sokolskega doma v Škofji toki se vrši v nedeljo dne 9. julija s sledečim sporedom: Na predvečer od 20. do 21. ure promenadni koncert na glavnem trgu. Po koncertu mirozov in podoknica kumici. 9. julija: 1. Sprejem gostov pri ljubljanskih vlakih. 2. Ob pol 9. uri skušnje za popoldanski nastop. 3. Ob pol 11. uri obhod 4. Ob 11. uri slavnostna otvoritev Doma. 5. Ob 15. uri javna telovadba, po telovadbi veselic na Štemarjih, ob slabem vremenu v Domu. Sodeluje polnoštevila godba Dr. divizije. Zanimanje za to velepomembno slavje je splošno, in udeležba iz vseh krajev, posebno civilnega občinstva v narodnih nošah obeta biti velika. Svetujemo, da večje skupine narodnih noš, ki se udeležijo dopoldanskega obhoda, prigrase število narodnih noš društvu, da jim isto preskrbi kosilo, ker bo naval na gostine precejšen. Zdravo!

Sokol I. Pozivljamo stariše, da omogočijo sokolski deci in naraščaju javni nastop v nedeljo 2. julija. Pošiljanje dece na počitnice dan pred javnim nastopom, bi se moralo smatrati za nepopolno nevažnost napram vadiateljicam (-em), ki so se za deco neumorno trudili celo leto, nevažnost napram društvu, ki daje mladini priliko za stalno in sestavno vzgojo.

II. predzletni dan — nastop dijaštva dne 6. avgusta 1922. Nastop sokolskega naraščaja — prvi predzletni dan 23. julija — sledi nastop dijaštva srednjih in meščanskih šol kot drugi predzletni dan 6. avgusta. Za dijaštvo so določene posebne proste vaje, in sicer posebne za dijake nižjih razredov in posebno za dijake višjih razredov, dijakine nižjih razredov izvajajo vaje z zastavicami, dijakine višjih razredov pa proste vaje. Vrhutega nastopijo skupno vsi dijaki na orodju in z igrami, istotako tudi dijakine, vsi oddelki skupaj pa še z rajalnim nastopom. Dijaški nastop bi bil sicer prikladnejši med šolskim letom, ko je dijaštvo še v šoli, toda do konca šol. leta telovadišče še ni izgotovljeno, zato se mora nastop vršiti v počitnicah. Ker ostanejo dijaki od konca šol. leta do nastopa brez telovadbe, zato bo treba pred nastopom daljših skušenj in bodo morali prispeti dijaki že 1. avgusta zvečer v Ljubljano, da bodo navzoči pri skušnjah, ki se vrše od 2. do 5. avgusta. To je tudi vzrok, da udeležba pri nastopu ne bo tolika, kakor bi bila, ako bi se nastop vršil med šolskim letom, ker bi samo ljubljanske šole dale mnogo več telovadcev nego jih bo ob nastopu vseh skupaj. Sodelovanje pri javni telovadbi je povsem prostovoljno, nihče ni prisiljen k nastopu, le one, ki so se radevolje priglasile, veže moralna dolžnost, da se nastopa res udeležijo. — Stanovanje za dijaštvo je preskrbljeno. Skupna prenočišča so določena na učiteljsku in na 1. mestni šoli v Komenskoga ulici. Tudi za prehrano je že vse urejeno. Dijaki plačajo dnevno po Din. 10 za vso prehrano. Prijava je poslali najkasneje do 20. julija Zletni pisarni, Narodni dom. S prijavo naj se pošlje tudi denar z navedbo, za katere dneve želi kdo hrano. Za časa bivanja dijakov v Ljubljani priredi Zletni odbor nekatere prireditve za dijake, da bodo poleg telovadbe imeli tudi primerne zabave in razvedrilo. Dne 3. avgusta ob pol 18. uri je pozdrav dijaštva na slavnostnem prireditvenem prostoru v drevoredu Tivoli. Ob tej priliki se vrši koncert, dijake se pogosti z mrlzim jedlji, na razpolago bodo tudi brezalkoholne pijače. — Za spremljevalce in stariše bo dne 4. avgusta ob 20. uri koncert na vrtu ene ljubljanskih restavracij. V pondeljek dne 7. avgusta bodo enodnevni izleti po Gorenjskem. Udeležbo so prijavile vse srednje in meščanske šole v Ljubljani, dalje srednje šole iz Kranja, Mostarja, Izule, Zvornika, Brčke, Vel. Klince in Negotina. Prireditelj bo nudila dijakom priliko, da se medsebojno spoznajo iz vseh delov naše domovine in da navežejo med seboj prijateljske stike. Dijaštvo iz lužnih delov naše države bo imelo priložnost spoznati našo Ljubljano in Slovenijo, kar jim bo brezdvomno v korist.

Sokolske hiše. Pozivljamo vsa bratska društva, da naroče takoj zletne znake. Cena zletnemu znaku 20 dinarjev in 1 dinar 50 para za zavarovalnico. Društva naj pošljejo z naročili točne sezname bratov, ki naročijo znak. En seznam si naj obdrži društvo samo. Bratje ki dobijo zletni znak in ki so navedeni v seznamu so zavarovani proti eventualnim nezgodam na železnici in na telovadišču vsesokolskega zleta.

Zletni znaki. Pozivljamo vsa bratska društva, da naroče takoj zletne znake. Cena zletnemu znaku 20 dinarjev in 1 dinar 50 para za zavarovalnico. Društva naj pošljejo z naročili točne sezname bratov, ki naročijo znak. En seznam si naj obdrži društvo samo. Bratje ki dobijo zletni znak in ki so navedeni v seznamu so zavarovani proti eventualnim nezgodam na železnici in na telovadišču vsesokolskega zleta.

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:
Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.
Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA:
Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

KNJIGARNA:
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marjini trg 8.

MANUFAKTURE:
F. Ostrelj, Ljubljana, Vegova ulica št. 12. V bližini državne realke.

I. C. Mayer, Ljubljana.
Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

TRGOVINA BOMBAŽA; SUKANCA LTD.:
Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

PAPIRNA TRGOVINA:
I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

SLAŠČICARNA:
Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Društvene vesti.

Zdravstveni odtsek JSS ima seje vsak petek ob 6. uri popoldne. V petek 30. t. m. se vrši seja izjemoma ob 5. uri popoldne. Udeležba vseh članov potrebna.

Diplomatski izpit je položil v Beogradu Celjan g. dr. Stanko Erhartič.

Umrla je v Gradcu gospa Marija Kefti, sestra mestnega blagajnika v Celju gosp. Jožefa Schmidl.

— **Maksimiranje drag. doklad.** Tolažili so nas v »Našem Glasu«, da je maksimiranje drag. doklad nižjim državnim nameščencem grda polomija nekakega uradnika Protiča. Če bi bilo to res, bi bila vlada to zadevo takoj poravnala, ker bi take blamaže gotovo ne hotela trpeti in uradnika, ki bi njene sklepe na tak pomosen način izigrala, primerno kaznovala. Ker pa vse to nič res ni bilo in je maksimiranje (seveda s privilegijem demokratskega kluba in profesor Reinsnerja) sklenil ministrski svet, tedaj je ta grda polomija dete istega. Tovarši! Vse tozadevne naše prošnje, vsi protesti, vsi dokazi nekaterih naših poslancev (znano, kateri so nam naklonjeni), da maksimiranje drag. doklad žene v obup družine neuradniških kategorij državnih nameščencev, vse to nič ne pomaga. Naša »slavna« vlada v Beogradu je za nas gluha in slepa, nas ne vidi in ne sliši. In prav zato naj bo na isto zankrat tak prošnji dovolji. Nujno potrebno pa je, da vse neuradniške kategorije — organizacije — skličejo takoj sestanek, na katerem naj se določi deputacija, ki naj se brez odloga poda na Bled do Njegovega Veličanstva kralja in mu vse tozadevno pojasni. Tovarši! Ne zamudimo prilike doker je še čas, pojdemo k našemu kralju in naši kraljici prositi pomoči, ker je pri vladi ne najdemo in uslišani bomo! (Gle) »Naš Glas« od dne 10. junija 1922.) Tega gesla držimo se tudi mi zapuščeni. Brez nujne pomoči itak nam ni mogoče živeti dalje. Zato s pogumom na delo. Pod uradniške finančne kontrole.

LEPOTA

kožo, obraz, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

Eisa ilijno mlečno mlo
najbolje blago, najfinše »mlo lepote« 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

»Eisa« obrazna pomada
odstrani vsako nečistost kože, solnce pege, zajejanje, nabore, itd., naredi kožo mehko rožnato, belo in čisto; dva porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kr.

»Eisa« Tanončina pomada za rast las
krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prearano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kr.

Prodajali
ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.
Razno: Ilijno mleko 24 K; Brkoma 10 K; najfinše Ilega-puder dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 40 K; najfinše Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K; puder za gospe v vrečah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Šampon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinše parfem po 48 in 60 K; Močna voda za lase 30 K; Za to razne predmete se zamot in poštnina posebej tararuna.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STORICA donja, Elsatrg 357, Hrvatsko.

Mizice za pisalne stroje The Rex Co. Ljubljana.

— — — — —

— — — — —

— — — — —

STAVBENO PODJETJE:
Dr. ing. M. Kasal, Ljubljana.
Ivan Vižintin, Ljubljana, Vodmatski trg.

Ivan Stokan, Ljubljana, Študentovska ulica 7.

KAVARNE:
»Central«, Ljubljana, poleg ljubljanskega mosta, Stefan Mikoljč.

JADRAN, Breg, vsak dan koncert.
TRGOVINA Z SLATKININ IN SREBRNINO:

Ivan Pakiž, Ljubljana, Stari trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK. STROJI:
Kleemanns ver. Fabriken, Ober-türkhem und Faurndau.

IZDELOVANJE IN POPRAVLJANJE ROČNIH HARMONIK
F. Vodišek, Ljubljana VII., 156.

PARNA PEKARNA:
Jakob Kaučič, Ljubljana, Gradščica.

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIŠKO PISARNO
sta otvorila ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe, avtorizirana civilna inženjerja v Ljubljani, Krekov trg št. 10, I. nadstr.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo in orkestraljev, reg. z. z. o. z. Ljubljana, Gosposka ul. 2.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

Svoje posete odpravlja med peto in deveto uro zjutraj, poleti kakor pozimi. Komur to ne ugaja, naj si prebere; zdravnikov je hvala Bogu dovolj.

Ko odbije devet — z Bogom; zdravnika ni več. Poslej dela doktor zase, hodi po rastlinjaku, ogleduje kleti in se zapira pod streho v svoj laboratorij, kjer vari vsakovrstne čudne omake.

Občinstvo mu podtika, da se ukvarja z obrtno kemijo, ker mu je dvajsetisoč frankov rente premalo; ta lakomnost se splošno obsoja.

In on jim ne brani čenčati; zakaj resnica je, da se ukvarja s strupi ter popolnjuje svoj izum: napravo, s katero bo moči ugotoviti sledove vseh alkaloidov, ki jim analiza doslej ni mogla do živga.

Kadar mu prijatelji očitajo — pa magari v šali — da odganja bolnike, ki pridejo k njemu popoldne, zardi od jeze kakor rak.

»Hudiča!« jim odgovarja, »to ste mi lepi ljudje! Štiri ure na dan sem zdravnik; ker me plačuje jedva četrtina mojih bolnikov, žrtvujem potemtakem vsak dan tri ure za človeštvo, ki ga preziram, in za ljubezen do bližnjega, ki mi je deveta briga... Kadar boste tudi vi toliko dajali, se lahko pomenimo več.«

A v tem je povabil gospod župan novodošleca v salon, kjer se je bil namestil, da bi sestavil svoj zapisnik.

»Kakšna nesreča je ta zločin za mojo občino!« je rekel preiskovalnemu sodniku. »In kakšna sramota! Orcival je zapravljal svoj dobri sloves!«

»Jaz ne vem še ničesar ali vsaj ne dosti več ko nič,« je odgovoril gospod Domini, »orožnik, ki je prišel pome, je bil slabo poučen.«

Gospod Courtois mu je nadolgo razložil dobiček svoje prve preiskave, naštevaje sleherni se tako brezpomembno podrobnost in poudarjaje sijajne ukrepe, ki si jih je štel v zaslugi. Povedal je, kako ga je vedenje obeh Bertaudov takoj navdalo s sumnjom, kako jima je dokazal, če ne drugega, vsaj očitno laž, in kako se je nazadnje odločil ter ju dal prijeti.

Govoril je stoji, s cvetočim krasnobesedjem, poslušaje samega sebe in svoje vkusne izraze. Videlo se mu je, kako uživa svoje dostojanstvo in kako ga govorniško zadoščenje bogato odškoduje za žalost današnjega dne.

»In zdaj,« je zaključil, »se vrši na moj ukaz vsesplošno iskanje grofovega trupla, ki mora vsak hip obroditi uspeh. Pet mož, ki sem jih najel, in vsa grajska služničad pretika po parku. Ako bo njihov trud zamen, so mi na razpolago ribiči, ki preiščejo reko.«

Sodnik je molčal, kimaje v znak odobravanja. Študiral je slučaj, tehtal v duhu vse županove podrobnosti in snoval sam pri sebi načrt za bodočo preiskavo.

»Prav modro ste ravnali, gospod župan,« je izpregovoril nazaj. »Nesreča je strašna; vendar pa upam z vami vred, da smo krivcem na sledi. Dolgoprsteža, ki ju imamo v pesteh, in vrtnar, ki ga ni domov, so gotovo v nekakšni zvezi s tem nezasišanim zločinom.«

Oče Plantat je že nekaj minut s težavo brzdal svojo nestrpnost.

»Skoda le,« se je oglašil tisti hip, »da Guespin, če je kriv, ne bo tako neumen, da bi nam silil v roke.«

»O, najdemo ga!« je odgovoril gospod Domini. »Pred svojim odhodom iz Corbeila sem brzojavil policijski prefekturi v Parizu po tajnega agenta, ki mora biti kmalu tukaj.«

»Dotlej bo gospodu preiskovalnemu sodniku nemara prijetno ogledati pozorišče zločina,« je predlagal župan.

Gospod Domini je hotel vstati, a se je vsedel nazaj.

»Se pravi — ne,« je dejal, »raji ne vidim ničesar pred prihodom našega detektiva. Pač pa bi želel nekaj podatkov o grofu in grofici Trémorelski.«

Dični župan je ves zasijal.

»Oh, s temi vam postrežem bolje od vsakogar drugega,« je odgovoril živo. »Reči smem, da sem bil izmed najbližjih prijateljev gospoda grofa in gospe grofice, odkar sta se naselila v našem kraju. To sta vam bila prelestna človeka; tako dobra, gospod preiskovalni sodnik — tako vrla, priljudna in blaga!«

Ob spominu na svojstva prijateljske dvojice so se gospodu Courtoisu zarosile oči.

»Grofu Trémorelskemu je bilo štirinajdeset let,« je povzel. »Lep mož je bil in duhovit, da bolj ni moči. Res ga je časih napadala ožost, ali navadno je bil tako ljubezniv in vljuden, vzlic dostojanstvenosti tako prost napuha, da ga je čislala in ljubila vsa soseska.«

»Pa grofica?« je vprašal preiskovalni sodnik.

»Angel, gospod! Angel v človeški podobi! Uboga žena! Ko boste videli njene zemeljske ostanke, mi pač ne boste hoteli verjeti, da je bila najlepša krasotica vse okolice.«

»Ali sta bila imovita?«

»Gotovo da! Oba skupaj sta morala imeti preko dvestotisoč frankov rente — oh, še več! Zakaj pred nekako pol leta je jel grof, ki kmetijstva ni bil tako vešč kakor ubogi Sauvresy, prodajati zemljo in kupovati rento.«

»Kako dolgo sta bila poročena?«

Gospod Courtois si je počel glavo, spominu v izpodbudo.

»Od meseca septembra lanijskega leta,« je odgovoril nato. »Poročil sem ju baš pred desetimi meseci — leto dni po smrti ubogega Sauvresyja.«

Preiskovalni sodnik je dvignil glavo iznad svojih beležk in začuden pogledal župana.

»Kdo je ta Sauvresy, ki ga vedno omenjate?«

Oče Plantat, ki si je v kotu jezo grizel nohte in se dozdevno ni menil za razgovor, je zdajci vstal.

»Gospod Sauvresy,« je dejal, »je bil prvi soprog gospe Trémorelske. Prijatelj Courtois je pozabil omeniti...«

»Oh,« je užaljeno vzkliknil župan, »za našo stvar je to dejstvo pač brez pomena!«

»Oprostite,« ga je prekinil preiskovalni sodnik, »takšne podrobnosti so časih dragocene, pa naj bodo s stvarjo še tako malo v zvezi in še tako neznatne na prvi pogled.«

»Hm!« je zagodrnjal oče Plantat, »neznatne!... malo v zvezi!...«

Njegov glas je bil tako čuden in njegov obraz tako zagoneten, da je preiskovalni sodnik osupnil.

»Se li morda ne strinjate z mnenjem gospoda župana o grofu in njegovi soprogi?«

Oče Plantat je skomignil z rameni.

»Jaz nimam mnenja,« je odgovoril. »Sam živim, z nikomer ne občujem; kaj mi je do vseh teh stvari! A vendar — «

»Mislim,« je vzkliknil gospod Courtois, »da nihče ne more bolje od mene poznati zgodovine ljudi, ki so bili moji prijatelji in poverjenci.«

»Recimo da ne,« ga je suho zavrnil oče Plantat. »A privedete jo malo.«

In ko ga je preiskovalni sodnik silil, naj se izrazi točneje, je brez okolišev povzel besedo, v veliko ogorčenje županu, katerega je s tem odrinil v ozadje. V širokih potezih je načrtal grofov in grofici življenjepis.

»Grofica Trémorelska, rojena Berta Leshaffljeva, je bila hči siromašnega vaškega učitelja.

Ko je dopolnila osemnajst let, je slovela po svoji lepoti daleč naokrog; toda ženinovi ni bilo, ker ni imela petic.

Že se je Berta vdala v to, da postane stara devica, in je prosila po nasvetu svoje rodbine za službo učiteljice na kakšni šoli, ko jo je opazil dedič enega izmed najbogatejših graščakov v sosedščini ter se zaljubil vanjo.

Klementu Sauvresyju je bilo trideset let; pokojna roditelja sta mu ostavila imetje, sestoječe iz prvovrstnih zemljišč, ki so dajala malone stotisoč liver letnega dohodka. Mogel se je tedaj ženiti po svojem vkusu, brez ozira na nevestino doto.

In ni se obotavljal. Zasnubil je Berto, zaročil se z njo in se oženil čez mesec dni v nepopisno ogorčenje sosednjih uglednjakov, ki so majali nad njim z glavami:

»Kolikšna blaznost! Čemu pa je človek bogat, ako ne zato, da kaj priženi!«

Mesec dni pred poroko je pozval ženin v Valfeuilu celo armado delavcev ter potrosil za poprave in opremo v kratkem času »bore« tridesettisoč tolarjev.

Na tej lepi graščini sta preživela novoporočenca medene tedne.

Počutila sta se tako dobro, da sta se naselila stalno, v veliko zadoščenje svojih tukajšnjih znancev. Ohranila sta si le ostajališče v Parizu.

Berta je bila izmed tistih žen, ki se rode menda nalašč za neveste milijonarjem.

Brez vsakršne zadrege je prešla iz bedne učilnice, v kateri je pomagala očetu, neposredno v bogate valfeuiluske sobane. In kadar je sprejemala okoliško vlastelinstvo, se je zdelo, da je vajena temu od mladih nog.

Tudi zdaj, ko je privzela šege in navade visoke družbe, je umela ostati preprosta, skromna in priljudna. Vse jo je ljubilo.

»Zdi se mi,« je vzkliknil župan, »da tudi jaz nisem trdil drugega, tako da bogme ne vem, čemu — «

Migljaj preiskovalnega sodnika mu je zaprl usta in oče Plantat je nadaljeval:

»Ljubili so tudi Sauvresyja; bil je izmed tistih redkih src, ki zla še slutiti nočejo. Moč, trden v veri in trdovraten v iluziji, ki dvomu ni dal do sebe. Sauvresy je bil izmed onih, ki verujejo vzlic vsemu neomajno v vdanost svojih prijateljev in v ljubezen svojih družic.

Mlada dvojica je živela srečno.

Berta je oboževala soproga.

Sauvresy je izkazoval svoji ženi čiščenje, ki se je zdelo nekaterim kar pretirano.

Življenje v Valfeuilu je bilo gospodsko. Sprejemali so mnogo sveta. Kadar je prišla jesen, so bile zasedene vse sobe za goste. Grajske kočije in konji so bili sijajni.

Sauvresy je bil oženjen blizu dve leti, ko je nekega večera privedel iz Pariza starega prijatelja izza šolskih klopi, ki ga je često omenjal: grofa Hektorja Trémorelskega.

Grof je dejal, da ostane v Valfeuilu nekaj tednov: a tednom so sledili meseci, ne da bi se bil poslovil.

Nihče se ni čudil temu. Hektorjeva mladost je bila burna, polna glasnega razvratu, dvobojev, stav in metres. Njegovo ogromno imetje je šlo pri tem na vse vetrove in lahko si je bilo misliti, da ga zdaj miče razmeroma pokojno življenje v Valfeuilu.

Prve čase so mu večkrat obetali, da se kmalu naveliča puščobnosti bivanja na kmetih. Grof se je smehljaj, ne da bi odgovarjal; Zato so sklepali dokaj pravilno, da noče razkazovati sedanjega ubožstva med ljudmi, ki jih je nekaj zatemnjeval s svojim sijajem.

Odsoten je bil le malokdaj, kadar je šel v Corbeil. Odpravil se je skoro vedno peš in se ustavil v hotelu »Belle Image«; tam se je sestajal — kakor po naključju — z neko gospodično iz Pariza. Ostala sta skupaj do večera in ločila, kadar je odhajal zadnji vlak.

»Vraga!« je zagodrnjal župan, »za človeka, ki živi sam, ne občuje z nikomer in se za nič na svetu ne bi vteknil v tuje stvari, je naš dragi mirovni sodnik preteto dobro poučen!«

Gospod Courtois je bil očividno ljubosumen. Prva osebnost v občini, pa ni vedel ničesar o teh sestankih! Njegova slaba volja je postajala še slabša, ko se je oglašil doktor Gendron:

»Ves Corbeil si je brusil o tem jezike.«

Gospod Plantat je trenil z ustnicami, kakor bi hotel reči: »Jaz vem še vse drugačne stvari!« Toda povzel je:

»Naselitev grofa Hektorja ni v ničemer izpremenila grajskih navad. Sauvresyjeva sta imela poslej brata. Tisti čas se je Sauvresy pogosto vozil v Pariz, kjer je urejeval zamotane imovinske zadeve svojega prijatelja.

Rajsko življenje je trajalo leto dni. Toda toj, nekega večera se je začutil Sauvresy po lovu tako bolnega, da je moral leči. Poklicali so zdravnika; da bi se bil spomnil našega prijatelja, doktorja Gendrona! Bila je plućnica.

Sauvresy je bil mlad in krepak kakor hrast; zato se odkraja niso bogve kaj vznemirjali. In res je bil čez štirinajst dni na nogah. Toda po njegovi neprevидnosti se je bolezen ponovila. Okreval je iznova — vsaj napol.

A teden dni nato ga je vrglo spet; znaki so bili tako resni, da ni nihče več upal dobrega konca.

Med to brezkončno boleznijo je imel Sauvresy priliko spoznati vso Bertino ljubezen in Trémorelovo vdanost.

Nikjer in nikoli še niso stregli bolniku s podobno skrbjo, obdajali ga s tolikimi dokazi najpopolnejše in najčistije zvestobe. Noč in dan sta sedela neprestano pri njegovem zglavju, zdaj žena, zdaj prijatelj. Prebil je mnogo trpljenja, a dolgočasil se ni nikdar. Kdorkoli ga je posetil, vsakomur je ponavljal, da blagoslovja svojo nesrečo.

»Da nisem zbolel,« je dejal meni, »ne bi nikoli vedel, kako me ljubita.«

»Baš te besede,« se je vteknil župan, »je ponovil več nego stokrat tudi meni, moji ženi in moji starejši hčerki Lavrenci...«

»Verjamem!« je nadaljeval oče Plantat. A Sauvresyjeva bolezen je bila izmed tistih, ki se upirajo učenosti najzkušnejših zdravnikov in najmarljivejši, najskrbnejši postrežbi.

Trdil je, da ne trpi prehudih muk, toda slabel je očitno; bil je le še senca samega sebe.

Neko noč med drugo in tretjo uro zjutraj, je naposled umrl v ženinem in prijateljevem naročju.

Do zadnjega hipa je ostal pri polni zavesti. Jedva uro pred njegovo smrtjo je velel zbuditi in poklicati vso grajsko služničad. Ko je bila zbrana okrog njegove postelje, je vzel roko svoje žene, položil jo v desnico grofa Trémorelskega in zahteval od nje prisego, da se poročita, kadar njega več ne bo.

Berta in Hektor sta se izprva upirala, toda on je vztrajal, tako, da mu nista mogla odreči; rotil ju je, naj mu ne otrujejo poslednjih trenutkov s svojim odporom.

Misel, da bi oženil svojo vdovo s prijateljem, ga je vobče nekam čudno preganjala na koncu njegovega življenja. V uvodu oporoke, ki jo je narekoval orcijskemu notarju gospodu Buryju zverel pred svojo smrtjo, pravi izrečno, da mu je njiju združitev najdražja želja, ker ve, da pomeni njuno srečo, in ker je prepričan, da ga ohranita v blagem spominu.

»Ali Sauvresyjeva nista imela otrok?« je vprašal gospod Domini.

»Ne, gospod preiskovalni sodnik,« je odgovoril župan.

Oče Plantat je nadaljeval:

»Žalost grofa in mlade vdove je bila nepopisna. Zlasti gospod Trémorelski se je zdel povsem obupan; blaznel je takorekoč. Grofica se je zaprla v svojo sobo in ni sprejemala nikogar, ne izvemši niti gospe županje in gospodičen Courtoisevih.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:
VEČ LOVSKIH PSOV, Poljske se, Poljanska c. št. 55. 5

MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, znamke Waffenrad. Maks Planinsek, Trnovo, Razpotna ulica 6. 4

HISA nova, za takojšnjo nastanitev, polje, sadni vrt. Cena K 350.000.

Vila zelo lepa za prodati ali v zameno.

Velika najemniška hiša s takojšnjim stanovanjem 350.000 K.

Hiša (na vogalu ulice, moderna) 650.000 K.

Specijalna in železnarska trgovina z zelo razširjeno razpošiljalnico perutnine in laje na veliko, krasna hiša s skladiščem pohištva.

Trgovski lokal v glavni ulici s stanovanjem in vsemi nepremičninami. Cena 250 tisoč.

Krasna veleposestva, kakor tudi manjša posestva z in brez vinogradnikov, z vsem fundusom: krasna stanovanjska hiša, opremljena, žaga, trgovina suhomesnate robe z vsemi stroji za izdelavo klobas pri Mariboru. Posest-

vo z gostilno, razne hiše in poslastice v Nemški Avstriji Poizve se: Real, pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28. 1

ELEGANTEN, kratki, moderni glasovir trvdka Fuchs. Naslov v podružnici »Jugoslavije«, Maribor. 1122

UGODEN NAKUP. Proda se 50 delnic Trg. delniške družbe. Poizve se pri F. Pfeifer, Ljudska posojilnica. 1075

SLUŽBE:

AKVIZITERJI za nabiranje predplačila in oglasov za novi časopis »Jugoslovenski Trgovac« se sprejmejo v vseh mestih SHS z visoko provizijo. Ponudbe naj se pošljejo na Praški veleposl. Prag I. Staromestka radnice. 2

SODAR pošten in zanesljiv, ki bi tudi v kleti pomagal se takoj sprejme. Ivan Ogrin, Laverca pri Ljubljani. 1126

ISČE SE dobrega čevljar-skega pomočnika za slabo in šivano delo. Naslov v upravi lista. 1124

GOSPODIČNA iz ugledne rodbine, vestna in poštena, z več leti pisarniške prakse, želi premeniti službo kam v tužnjo, najraje na deželo. Šla bi tudi v kako trgovino ali kaj primerne. Glavni

pogoj: vsa oskrba v hiši. Ponudbe prositi na upravo lista pod šifro: »Brez doma«. 1109

RAZNO:

POZORI! Zavarujte poljske pridelke proti toči, gozdove proti požarom. Zvišajte zavarovalnino proti požaru in neugodam. Sklenite življenjska zavarovanja z enkratnim plačilom. Pojasnila in naročitve prevzame »Jadranska zavarovalna družba«. Glavni zastop v Celju, Lava št. 22. 830

ŽEPNE URE, precizijske in stenske, popravila naj-solidsneje trvdka F. Čuden v Prešernovi ulici 1. 506

SNAŽNO MESEČNO SOB-BO za v Ljubljano prestavljenega višjega državnega uradnika iščem za takoj. Ponudbe pod »Mesečna soba« na upravo lista. 1102

MEBLOVANA MESEČNA SOBA se išče za zakonca brez otrok, čez dan odsotna. Ponudbe pod šifro Adamič, na upravo lista. 6

ZA LETOVIŠČARJE se od-dajo 3 meblirane sobe in kuhinja v Celju za julij in avgust. Ponudbe pod »Takoj«, na upravo lista. 3

Podpirajte gladujočev Rusijo!

Franc Rožanc,
strojno mizarstvo
v Predvoru nad
Kranjem

se priporoča za mizar-ska dela in sicer stavbene in tudi moderne pohištvene izdelke. Izdeluje jako so-lidno po primernih ceni in v najkrajšem roku.

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke, na trdem kartonu. Cena 8 dinarjev.

V Zvezni knjigarni Ljubljana, Marijin trg 8.

Največja izbira
Različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic

pri trdki
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.
se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

HYDRAWERK

Dr. Louis Röder
Wien VII., Zieglergasse 7.

Specijaliteta:
Galvanski Hydra-elementi v nedostižnoj kvaliteti.
Originalne Bergman-cijevi (Berlin), inštalacijski material, kao cijevi za inštalacije, okovi, pretikači itd.
Sve najfinijega izrada.
Veliko skladište (i transit) izurna dobava.

P. n. gospodinjstvo, šivilje, krojače, čevljarje, in sodlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji „Gritzner“ v vseh opre-mah materijal pred-volji. cene najnižje edino le pri

„Gritzner“

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Pouk v vezanju brezplačen!

Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cenel Točna postrežba!

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo
Krznarstvo ROT, Ljubljana,
Gradišče 7
kupuje kože divjačine po najvišjih cenah — Sprejema moderniziranje.

Največji davki,
katere plačate vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še slabo. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (ime: Henri Maltre) v Ljubljani, Mestni trg 8. Ta vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamenke „IKO“ iz lastne tvornice v Švicah, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapeljive ure, svetilne in stenske ure, veržice, prstane, zapeljivice, uhane, namizno orodje, krtače in birmarske darila in vso drugo slatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, britve, lesenišne in brivske stroje, stekloce, dose za tobak, svetilce in smodke, natižeče in denarice kupite dobro in ceno pri tvrdki!

H. Suttner (ime: Henri Maltre) v Ljubljani št. 8.

Skladišče kož

Herman Hary i sin
Varaždin.

Telefon šte. 68 Telefon šte. 68
priporoča svoje bogato skladišče vseh vrst kož in
čevljijskih potrebščin. Solidna in točna postrežba!
Tovarniške cene! Zahtevajte cenike!

Prvovrstni

Brez konkurence

Tovarna za gumbce, Slov. Bistrica

Vzorčni velesejem v Pragi

od 3. do 10. septembra 1922.

Centralno tržišče srednje Evrope.

Najcenejši izdelek za nabavo raznovrstnih izdelkov
čehoslovaške industrije.

Velesejemski znak: z izkaznico stane 25 dinar-
rov, služi kot permanentna vstopnica v
razstavišče in upravičuje k popustu pri vožnji
po železnici. Velesejemski stanovanjski urad
preskrbi udeležnikom ugodna stanovanja.
Natančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslo-
vaški konzulati, zastopniki Prškega vele-
sejma in

Ve'esejmska pisarna:
PRAGA I., Staromestská radnice
kjer se prodavajo tudi znaki in izkaznice.

TRANSJUGO, d. d.
ZAGREB

3 Mazuraničev trg 3
Brzjavi: TRANSJUGO.
27-60 Telefon 27-60

PODRUŽNICE:
BEOGRAD, Rejina ul. 2.
IZPOSTAVE:
OSIJEK, Široka ul. 8.
SUBOTICA kod Plukovl i drug
I SKOPJE.

Stalno sortirano

skladišče:

traverse, železo, žeblice,

apno, cement, gips,

trstiko, žico, deske in

ves gradbeni material.

Gamaufovo

umetno gnojilo za cvetice je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči
rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo
nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo

vrtnarska šola v Kranju.

Dobiva se tudi v trgovinah Herzmansky, Korsika, drog. „Adrija“ v Ljubljani.

Kranjske tvornice „TITAN“, Kamnik
pri Ljubljani

sprejmejo

več mlajših, dobro kvalificiranih

železninarjev

v svojstvu pomožnih komisijonarjev pod ugodnimi pogoji, v stalno službo.

Prireditelji
množice
narila, ako
rabite pri
pretakanju
piva v ste-
klenice na-
pretekali-
no pipo

„IKA“. Brez izlapevanja ogl.

kislina. Vsaka potratna izključena.

Popolno jamstvo. Razpošilja profil

povzetju S. KORNGUT

Wien XIX, Weinzing 3. Abt. 5.

Gostilna PETERNELOVA

v PREDDVORU

v neposredni bližini „pensije

Grintovec“, ima več lepih na

novi opremljenih sob za

letovščanje. Cene zmerno,

postrežba solidna. Voz na

postaji Kranj, ako se pravo-

časno naprej naroči.

Auto

Bencin. — Pneumatika.

Olje. — Vsa popravila.

— Mast. — In vožnje. —

Le prvovrstno blago in

delo po solid. cenah nudi

Jugo-Auto d. o. z.

v Ljubljani.

MLJEKARNA „SUNJA“

šalje poštom:

Cajno maslo . . . kg Din 36.—

Kuhano maslo . . . kg Din 38.—

Trapist sir l. . . kg Din 24.—

Gruzer sir l. . . kg Din 30.—

Od vsake vrste 5 kg gore.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Prva odlikovana Dalmatinska Parna Destilarija

V. MORPURGO, SPLIT

Nagradjena na svim izožbama največim odlikovanjima.

Rakije vsake vrste — Svetski „Maraschino“ — Ekstrakt od
Maraške — Ekstrakt od Charry-Brandy — Cognac 1^a Medi-
cinal, prvovrstni produkt — Cognac Dalmatia vieaux,
obljubljena marka — Cremes doubles, likeri izvanredne
finoče — Svakovrsni najfiniji likeri — Esencije od punča —
Sirupi od voća — Limunade.

Cenik na zahtev! Cenik na zahtev!

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi
in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika za-
loga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilne pneumatike.
Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter
Martiny“. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za montiranje
polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta šte. 2.

Telefon šte. 588. Brzjavi: Kuštrin, Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta šte. 20.

Telefon šte. 470.

Maribor, Jurčičeva ul. šte. 9. Telefon šte. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

F. Florjančič

Ljubljana

Šelenburgova ul. 6.

Kolesa Automobili Motorji

Olje-Bencin-Tovot mast
na drobno na debelo.

Pneumatika vseh prvovrstnih znamk
(Dunlop, Clincher, Continental, Excelsior, Michelin).

Prva mehanična delavnica.

Slovenska eskomptna banka

Kapital: 20.000.000 kron.

Rezerve okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. Eskompt menic, terjatev, faktur. Akreditivi. Borza.

Pekate

(testenine, makarone)

iz staroznane tovarne **ŽNIDARŠIČ & VALENČIČ**, Ilirska Bistrica

se dobe povsod.

Zaloga: Bunc & drug, Gosposvetska cesta, Ljubljana-Celje-Maribor.